

—Gasta fum
perquè és client
de la casa URA-
LITA.
—Home, així
no en parlem
més...

LA PUBLICITAT

ANY L.—NUM. 17.000.—PREU: 10 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ, PLAÇA DE CATALUNYA, 3.—TELEFON 14011

BARCELONA, DINARTS, 2 D'OCTUBRE DE 1928

FALLERS D'IMPRESSA: CARRER BARBARA, 11 I 13.—TELEFON 19443

CRONICA

Entre amics

En uns vuit anys que un recurs oratori ben enginyós va posar a fórmula que, tot i éssent molt vaga, fou acceptada amb un genial. La fórmula es componia de tres membres: i un nom ple de suggestions que els feia de responsables justificaven per endavant moltes coses: d'allò que es considerava accidental per a la solució dels dos interrogants podien contestar-se afirmativa-ment en contradicció ni alterar el resultat. Aquesta comode permetia d'esperar-ho tot sense garantir però, va optar per respondre categòricament i afirmatiu segon dels interrogants, i aquest simple monosíl·lab va obrir diferències tàctiques considerables, gairebé irreductibles.

En aquesta resposta afirmativa coincidíren elements procedents de camps distints, i sobre aquesta coincidència va actuar una acció comuna. Aquella coincidència i l'acceptació de les conseqüències que, naturalment, se n'havien de derivar, no significaven cap reifun- cionalitat personal; s'establí una convivència i una acció per a un fi comú, tot conservant totallò que és essencial a la personalitat. Eren elements que es mesclaven, però no es combinaven, i en la química política, igual que en l'altra, la mescla, la permanència en comunitat, és un estat perfectament racional i eficaç, la continuïtat o destrucció del qual depèn de la voluntat o de l'acció d'un agent exterior que tingui prou força per alterar la constitució d'algun dels components.

En el nostre cas, per exemple, no hi ha hagut agent extern que hagi influït en cap dels components, ni la voluntat de convivència ha cessat ni un moment. L'eliminació voluntària d'un element no afecta per a res ni la cohesió, ni el color, ni el sentit de l'agrupament, que avui és exactament igual que el primer dia.

Aquesta convivència, però, imposava un ample criteri de tolerància mútua i de mutu respecte. Aquestes pàgines, que han estat i són la concreció material d'aquesta convivència, han reconegut sempre la llibertat dels que les escriuen: si en cert moment qui en té les responsabilitats de la direcció va creure necessari posar limitacions, establir incompatibilitats, fou degut a la interpretació personal de diversos fets que potser haurien pogut alterar aquesta convivència. Desaparegueren aquelles causes pròximes, fortuites, el principi del reconeixement de la llibertat de cadascun ha recobrat tot el vigor que transitoriament havia perdut per un instant.

Per aquestes raons, doncs, és obvi recordar que l'aparició en aquestes pàgines, no solament no significa cap deserció o un canvi d'actitud, sinó que és la més clara ratificació dels principis que són la raó d'existir d'aquest òrgan. Si calgués, aquestes ratificacions podrien satisfer qualsevol curiositat suscitada per la publicació de notícies certes, redactades amb massa claredat perquè puguin desorientar a ningú, o servirien d'acordament previ als que es poguessin sorprendre de veure noms familiars en aquestes pàgines, al peu d'unes declaracions netament democràtiques, com ha esdevingut ara fa pocs dies.

L'adhesió moral i material de les persones que convinen amb aquestes pàgines és prou manifesta perquè necessiti una demostració especial: qualsevol que, amb l'engeresa, suposés una simple incomoditat per part d'algu, involuntàriament ofendria els que en tot moment han donat proves d'una rectitud intafixable i saben prou bé què deuen a la seva tradició personal; seria un pobre recurs que algú volgués palanquejar una aparença que no poden enganyar a ningú, resultaria una feina tan inútil com temeraria, perquè demostraria que es vol dissimular una situació precària adjudicant-se adhesions d'entusiasme limitat, tant més quan el recent exemple d'una separació cordial, exposada amb tota lleialtat, hauria d'ésser suficient per a tots aquells en la consciència dels quals hagués regnat algun dubte.

Boxador o filòsof

Gene Tunney va a casar-se, el hem de creure els cables, sense esperar que sigui resultat de la cerimònia de transmissió del seu títol. L'ex-campió del món, per altra part, ha anunciat la seva intenció d'acabar-se al gran filòsof humorista Bernard Shaw.

Existeix més d'un punt de semblança entre l'autor i el boxador: tots dos professen aquest gènere de misantropia que sovint no és més que la car- ra d'un gran amor desenganyat; tots dos han consagrat una gran part de l'existència a combatre els forts d'aquesta món. Seria fàcil imaginar-se el diàleg dels dos grans homes, si no es tractés de dos silenciosos, força anònims de reconstrucció a la matassa abstracta i mirat sense dir res.

Bernard Shaw, que detesta l'Anglaterra i l'ineix d'una gran popularitat als Estats Units, va rebre un dia una declaració d'amor. Una jove "miss" de Nova York li deia: "Mestre, sento per vos la més gran admiració. Sen- sa, sense discussió, l'home més intel·ligent del món; jo sóc, sense cap dubte, la dona més bonica. Us ofereixo el meu cor i la meua mà. Tindrem fills. Sor- tis d'un pare com vos i d'una mare com jo, seran certament, a la vegada, els més bells i els més intel·ligents."

Shaw va respondre sense cap in- quietud de galanteria:

"Senyora: sóc tan honorat pel vostre oferiment, com desolat d'haver-lo de refusar. La natura és tan amiga de contrariar! Suposeu un instant que els fills que poguessin tenir heredes la lletoria de llur pare i la intel·ligència de llur mare!"

Quelcom d'aquesta verídica anècdota pot ésser trobat en una de les obres, i no pas la més bella, del gran es- critor: "Cashel Byron, gentleman i boxador". L'heroï d'aquesta història oteix més d'un punt d'analogia amb el nostre. Com ell ha desertat de l'escola per a consagrar-se al ring. Com ell ha esdevingut campió del món. Com ell ha abandonat el seu títol per casar-se amb Miss Liddle. Com ell creu que la boxa no convé a un home casat.

Desigem a Miss Dolly Lander la mateixa fortuna que a la jove Liddle, i que tingui amb el seu "Hermes de Praxiteles" uns quants fills normals, i prou.

Desigem-li, sobretot, que no vegi Tunney, seduit per la misoginia de Shaw, concloure com Cashel Byron, amb una melancòlica ironia:

"Hi ha un sol indret en el món on l'home no arriba res: és el ring."

Full de dietari

MICROFOTOGRAFIA

—Quina cosa més terrible! Qui diria que això és la llengua d'un gat? Jo que els tinc tant d'afecte, als gats... No m'hi tornaré a acostar.

La bona senyora s'exclamava així tot mirant el gravat d'una revista anglesa on era reproduïda la microfotografia d'una llengua de gat. Realment feia un pessim efecte, i ningú, sense l'epígrafe i les explicacions que hi havia a sota, no hauria sospitat del que es tractava. Si m'haguessin obligat a descriure el que veia, hauria dit que un seguit de banyes sortien sistemàticament a través d'una capa de cotó, flux.

—Tantmateix, no cal alarmar-se— vaig dir—. El microscopi té aques- tes bromes! No heu vist mai la foto- grafia de microbis que teneu to- tes les aparences d'un animal antic- diluvià? El món és tal com el veuen els nostres ulls...

—Potser sí— feia la meua inter- locutora—. Però d'ara endavant sempre que vegi el gat a vora meu em recordaré d'aquesta visió esgar- rifa... i m'esgarriaré.

—Per l'amor de Déu no digueu això... Cal reaccionar contra aques- tes impressions. Penseu que si anés- siu mirant el món amb vidres d'aug- ment tot agafaria el mateix aspecte espantable... La meua cara tot just aïllada no dubteu que vista a través d'una lupa esdevé un espec- tacle imposant; alguna cosa així com una selva de corpulents so- ques, carbonitzades per l'incendi.

—Pel que pugui ésser, m'estaré de mirar-vos amb cap vidre d'aug- ment.

La conversa va derivar cap a al- tres temes. Però quan vaig restar sol amb els meus pensaments no vaig deixar de comprendre que les meves raons per assegurar la bona senyora, si estaven força bé des del punt de vista de la caritat, po- tser no ho estaven tant des del re- lativisme. Qui sap si és tan và- lida i respectable la imatge hiper- tròfica i colossal que ens dona el microscopi com la més modesta que ens donen els nostres ulls? Indub- tablement no tots els éssers dotats de vista veuen el món de la mateixa manera, ni el troben de les matei- xes dimensions. Entre els homes mateixos, admeto que jo tinc una certifica que teneu una visió nor- mal, i no descobriu cada dia enor- mes diferències d'apreciació? Men- tre els uns sembla que és bellugue entre monstres de terrible grandà- ria, els altres fa l'efecte que cam- inen entre bestioles sense importàn- cia; allà on l'un agafa grans pre- caucions, l'altre es mostra segur i negligentíssim...

Hi ha homes que duen un micro- scopi dins de l'ànima i n'hi ha que hi duen un joc de miralls còncavs i convexos que els donen un món ple de desconuats contrastos.

CARLES SOLDEVILA

TEMPORAL A LA COSTA DELS PAISOS BAIXOS

Amsterdam, 1. — Ha descarregat sobre el litoral un temporal violentíssim.

Les ones llenen a la platja gran quantitat de despulls de tota mena. Les aigües han trencat a Nieu- port el dic de l'Isère i se n'han em- portat mar endins la línia del ferrocarril principal en una extensió d'uns trenta metres. — Fabra.

LA RUPTURA D'UN DIC

Paris, 1. — Les conseqüències de la ruptura del dic del canal de Fur- nes, a la regió de Nieuport, s'han agreujat, per haver cedit també una presa que havia estat construïda pels soldats. Com a conseqüència, el camp ha quedat inundat en una gran extensió. Ha quedat destruïda la collita de patates i altres pro- duïdes.

Amb grans treballs s'ha pogut sa- var el bestiar.

Els soldats han reprès els seus treballs. Han instal·lat un reflector, mitjançant el qual esperen poder continuar la seva tasca durant la nit i reconstruir el dic abans de la marejada alta. — Fabra.

UNA ENTREVISTA AMB EL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Londres, 1. — El diari "Refeer" publica en forma d'entrevista els mo- tius que té el general Primo de Ri- vera per a defensar l'anomenat ré- gim de dictadura.

En les seves declaracions el cap del Govern espanyol no es mostra enemic de col·laborar amb les assem- blees parlamentàries, sempre que aquestes cooperin, concretament al benestar nacional.

El règim democràtic—ha afegit— ha produït molts mals en els dar- rers anys, i es pot considerar que els progressos obtinguts més s'han d'atribuir a "dictadures paternals".

La col·laboració del Parlament a l'obra del Govern sola pot produir salutables efectes si en els moments de crisi els parlamentaris saben po- sar al marge les seves prerrogatives, en bé de l'interès del país. — Fabra.

El paradís de les S. S.

Tenim el goig d'anunciar als nostres lectors que a partir d'ara el nom de Josep Carner, honorat assíduament aquestes pàgines. No dubtem que els nostres amics acolliran amb entusias- me la seva presència en aquest lloc.

Una vegada, anys ha, un amic meu, jueu en una població del litoral, va haver d'embargar una logística insolent. Va descobrir aleshores que els macons d'allí no eren sinó els "americanos", els quals, més que descabellats accions de singular subtilitat contra les creences o les institucions, jugaven a donar-se títols extraordinaris: "Columna del Temple d'Hiram", "Carboncle de Palmira" o "Cristià d'Orion".

Hom sap que, generalment, els "americanos" que tornaven no eren pas els que més havien reeixit: mena de caràcters a la recerca d'una peti- ta renda, descrits en ambients tot sovint primitius, havent sofert es- tralls del clima i tot sovint d'abusos amb els quals cercaven de compen- sar llur esclavatge del "peso", us reapareixien més de quatre vegades totxos, gairebé inútils, mirant d'es- quil·lentes el diamant encastat al dit i sense gaire més programa, sembla- va, que el xapó. Em penso que hi ha hagut grans canvis en aquest ram, i aquesta idea em conforta;

però aquells "americanos" macons eren del tipus davant dit, i musti- gan-se ingloriosament, anomenats per algun motiu pintoresc avesta- a suscitar la riota quan, en llur xa- fallositat bilingüe, cercaven d'acon-ortar-se amb el record de gran- deses exòtiques, bé els callia, com el pa que menjaven, un mecanisme que es proporcionava senyals de con- sideració, títols de dignitat, consa- gracions rituals de llur menys co- neguda importància. La petita de llurs rendes (una renda fins és cada any més petita) no els consentí, però, de mantenir l'estat fortu de llur glorificació, i la "Columna del Tem- ple d'Hiram" va tornar a ésser el Peper Borri (no que en fos, però aquest era el motiu tradicional de casa seva), i el "Carboncle de Pal- mira", el Garrofa de la Cisca. "Sic transit gloria mundi".

El record d'aquella anècdota fa que hagi llegit sense gaire estrany- a que el país del món on hi ha més societats secretes és el Nord-Amèrica. A Catalunya tenim un sentit democràtic instintiu, an- vellador i mofeta; al Nord-Amèri-

ca la democràcia és una mena de religió patriòtica, garantia poiser menys segura. El fet és que així com ha estat dit (tots ho sabem) "un nordamericà, un embriac; dos nordamericans, dos embriacs; tres nordamericans, la llei seca", hom podria asserir una semblant hiper- bòlica faccía sostenint que el Nord-Amèrica és la igualtat d'una pila de privilegiats clandestins. Aquells bells atletes ben banyats, que dicten a llurs dactilògrafs en mànegues de camisa i tot sovint es- tirant els peus damunt la taula, són a deshora misteriosos prínceps, sum- mes sacerdots, espills de la doctria teosòfica, cucurules nocturnes o mitres de "Week-end". La raó és la mateixa: la sed irrefrenable de les distincions. Podem ben creure que viu trist el nordamericà que no ha arribat ni a bomber honorari.

Els fills de la Major Constel·lació, però, són gent lògica, i han com- pres tot seguit que no en treien res d'una distinció si no en poden fer gaire. Per això les societats se- cretes tenen paus albiradors i fan- tasmes públics o bé organitzen festes, com a pretext per a cridar- els fotògrafs dels periòdics i de- les empreses cinematogràfiques. Ha- via estat una equivocació de voler donar al pagó les habituds del talp. És clar que una certa aparença de secret és útil perquè a la vanitat li pugui semblar de retenir alguna cosa de preu en els seus freqüents es- plaís de bocamolla. Però és com- patible de disressar-vos, expressar- vos en llenguatge figurat i hermè- tic i simular proves paorosos, amb la necessitat natural de fer goig, enllà i tot del marc estret dels inicis.

I és comprensible que per a poder fer "tal" sense que ningú se n'es- panti ni se n'estranyi, aquella bona gent hagin decidit de no formar part de cap societat secreta sense (cosa escassa en una gineocràcia) demanar permís a la dona i posar- s'ho a les targetes de visita. I no és pas sense guany de l'exclusivitat, tantmateix. Així si pertanyeu a una societat secreta, sou tot sol a esgar- rilar-vos-en.

JOSEP CARNER

El desarmament naval

"El Govern dels Estats Units desitja fer certes suggerències a propòsit de la base de limitacions na- vals resumit en la nota francesa. De la comunicació del Govern fran- cès se'n desprèn que les limitacions a fixar per la Conferència del Des- armament afectaran a quatre clas- ses de vaixells de guerra: Primer. Vaixells de línia, o sigui els vaixells de més de 10.000 tones o armats de canons d'un calibre superior a 8 polzades. Segon. Els porta-avions de més de 10.000 tones. Tercer. Els vaixells de superfície d'un tonatge igual o inferior a 10.000 tones, ar- mats de canons d'un calibre de més de 6 fins a 8 polzades. Quarta. Sub- marins de gran radi d'acció, de més de 600 tones.

Com que el tractat de Versalles reglamentava ja les dues primeres categories, o sigui els vaixells de línia i els porta-avions, la Comis- sió preparatòria no haurà—pel que fa a les potències signatàries d'a- quest tractat—d'ocupar-se de les dues últimes categories.

Del resum susdit d'aquest arran- jament resulta que les úniques ca- tegories de vaixells de guerra que el projecte franco-britànic proposa de limitar, comprenen els creuers de 10.000 tones o de menys, armats de canons d'un calibre superior a 6 polzades fins a 8 polzades i els submarins de més de 600 tones.

El punt de vista del Govern dels Estats Units ha estat i és que tota limitació d'armaments navals deu, per ésser efectiva, aplicar-se a totes les categories de vaixells de com- bat. L'arranjament franco-britànic no preveu cap mena de limitació per als creuers amb canons de 6 pol- zes o els destroyers o els submarins de 600 tones o menys. No es pot pretendre que els tipus de navilis que quedin fora de tota limitació no teneu pas un gran valor com- batiu. Ningú no pot negar que els creuers moderns armats amb ca- nons de 6 polzades, o els destroyers armats d'una manera anàloga, tenen un gran valor ofensiu, especialment per tota nació que posseeixi bases navals convenientment repartides en diferents parts del món. De fet són aquesta mena de creuers els que constitueixen el major nombre de vaixells de combat que existeix actualment al món. La limitació circumscrita als vaixells de super- ficie, prevista a la categoria 3 del

projecte de Convenció, o sigui dels creuers d'un tonatge igual o inferior a 10.000 tones, armats de canons d'un calibre superior a 6 polzades, fins a 8 polzades, seria equivalent a imposar restriccions sobre els únics tipus de navilis particular- ment útils a les necessitats dels Estats Units. Els Estats Units no poden admetre com d'una categoria distinta els vaixells combatents de superfície de 10.000 tones o menys armats amb canons d'un calibre superior a 6 fins a 8 polzades. És també evident que la limitació d'un sol tipus de vaixell reforçaria enor- mement el poder ofensiu relatiu d'una potència que posseeixi un fort tonatge comercial que es presti a reformes, reformes que poden ésser fetes en temps de pau, en vista al muntatge de manons de 6 polzades.

A la Conferència dels Tres de Ginebra de 1927, la Delegació britànica proposava també que els creuers fossin dividits en dues ca- tegories, els que porten canons de 8 polzades i els que porten canons d'un calibre igual o inferior a 6 pol- zades. Es proposava també la De- legació britànica limitar els creuers amb canons de 8 polzades a un petit nombre d'unitats o a una xifra re- duïda del tonatge total, i que pel que fa als creuers de categoria in- ferior portant canons de 6 polzades o menys, els autoritzat un tonatge total més gran, o cosa equivalent, un gran nombre de creuers d'aques- ta categoria. La xifra de limitació proposada per la Delegació britànica pel que fa a aquesta categoria inferior de creuers era tan elevada que la Delegació americana consi- dera que, de fet, això no era una limitació. Aquesta mateixa proposi- ció és ara presentada sota una nova forma i encara més subjecta a ob- jecció, perquè continua limitant els grans creuers, que responen a les necessitats americanes, però no pre- veu expressament cap limitació a què portin canons d'un calibre igual o inferior a 6 polzades. Aquesta pro- posició és manifestament inconcili- able amb la posició presa pels Es- tats Units a la Conferència dels Tres: la proposició és encara menys acceptable que la proposició formu- lada per la Delegació britànica a la Conferència de Ginebra, no solament perquè col·loca els Estats Units en una situació desavantat- josa, sinó també perquè rebutja en-

COMENTARI

Petita nota sobre la crítica

Ferran Soldevila ha fet notar en aquestes mateixes pàgines el fet curiós d'un llibre com el del senyor Vallès i Pujals que, a la seva aparició, fou més o menys entusiàsticament lloat per la críti- ca—o per determinats crítics—i, tot d'una, les escomeses de què el mateix llibre ha estat objecte des de diferents bandes.

El cas potser no és únic. Potser, també, és susceptible de repro- duir-se—i tant de bo es reproduís—amb altres llibres que han beneficiat d'un silenci d'opinions adverses que gairebé qualifi- carien de pecat d'omissió.

I això no és pas exclusiu de la literatura; en l'art passa alguna cosa semblant.

El remei que aquests fets tindrien vindria tot sol si a Cata- lunya hi hagués de debb "capelles" i "capelletes", per molt que això esverri algunes mentalitats senzilles o tocades d'una si és no és mania persecutòria.

Tots som massa amics, tots ens coneixem, tots tenim massa compromisos d'amistat, de companyonia i de cent mil altres menes. De vegades, un temor de perjudicar econòmicament l'escriptor o l'artista, sovint fet indicar explícitament per l'interessat; d'altres vegades, la qualitat moral (o almenys inofensiva) de l'obra, circum- stància absolutament deslligada de la seva valua intrínseca (i què encara hi hagi qui tingui això en compte!)—aquestes causes i moltes més que uns quants casos concrets i algunes anècdotes acla- ririen singularment, són traves a la llibertat del crític.

Doncs bé, creiem sincerament que uns quants "capelles" veritables—a defecte d'individualitats prou independents, que no poden actuar un temps gaire llarg—arreglarien bon xic la qüestió.

El lema: "Descoratgen els joves" sempre ens ha estat un axioma afecionat. El col·laborador espontani (i gratuït, per tant) s'ha de vigilar de prop. Cal usar, cada vegada més, sedassos més fins. Si la literatura catalana ha arribat a la seva maduresa, com tan sovint es diu i volem creure-ho, el grafoman no té dret a veure publicades les seves elucubracions.

Sembla ésser condició de l'existència de tota literatura, un pes mort, un llast, que el temps s'encarrega prou d'enfonçar en l'oblit més definitiu. Acceptem l'existència d'aquest llast, però, per l'amor de Déu, no acceptem que tingui tractament i conside- ració de cosa vital.—J. C. R.

terament el principi d'una limitació que s'aplica a importants vaixells de combat.

Molt del que s'ha dit més amunt amb motiu dels vaixells de la ter- cera categoria del conveni franco- britànic s'aplica amb tota o més força a la quarta categoria. El Go- vern dels Estats Units no pot ad- metre que siguin considerats com una categoria distinta de submarins els que tenen un tonatge superior a 600 tones, tot deixant fora de qual- sevol limitació els que tinguin un tonatge de 600 tones o menys. Els submarins de 600 tones són vaixells de combat formidables; porten els mateixos torpedes que els subma- rins d'un tonatge superior i aquests torpedes són d'una potència des- tructiva igual al radi d'acció d'aquests bastiments; poden igual- ment ésser armats amb canons de cinc polzades. Els Estats Units es- tarien molt satisfets d'abolir com- pletament els submarins simultània- ment amb tots els vaixells del món. Però tota vegada que els submarins han de subsistir com a mitjà de guerra naval, el parer del Govern dels Estats Units és que han d'es- ser limitats a un tonatge o a un nombre raonable.

Si han d'ésser establertes noves limitacions en el que es refereix a la construcció de vaixells de guerra, l'element que la competència en aquest punt pugui ésser deturada entre les nacions, els Estats Units són del parer que aquestes limita- cions haurien de comprendre totes les categories de vaixells de com- bat, tant de superfície com subma- rins.

El Govern dels Estats Units ha recomanat amb insistència i con- stantment una reducció i una limi- tació real dels armaments navals. Ha fet tots els esforços per trobar mètodes acceptables per arribar a aquest resultat tan desitjable. Esta- ria satisfet de continuar aquests es- esforços, però no pot donar el seu as- sentiment a proposicions que dexa- rien la porta oberta de bat a bat a la construcció il·limitada de certs tipus de vaixells d'un valor comba- tiu a tament eficaç i que solament imposarien restriccions a tipus que responen particularment a les ne- cessitats dels Estats Units.

El Govern dels Estats Units no busca cap avantatge especial damunt la mar, però evidentment no pot acceptar d'ésser col·locat en una po- sició manifestament desavantatjosa. Altament estima que els termes del projecte de conveni franco-britànic, tot deixant sense limitació un tonat- ge tan gran i tan nombrós de tipus de vaixells, tendrien de fet a arru- inar l'objecte essencial de qualsevol conferència de desarmament per a la reducció o limitació dels arma- ments, per tal com no deturarien la cursa als armaments navals i no farien gas econòmics. Per totes aquestes raons el Govern dels Es- tats Units estima que d'acceptar-se com a base de discussió les pro- posicions franco-britàniques no es re- alitzaria de fet cap progrés útil.

El Govern americà no té cap ob- jecció a fer en tot l'acord entre França i la Gran Bretanya sinó que aquesta pària procuren posar-se en situació avantatjosa i treballen per l'interès de la limitació dels arma-

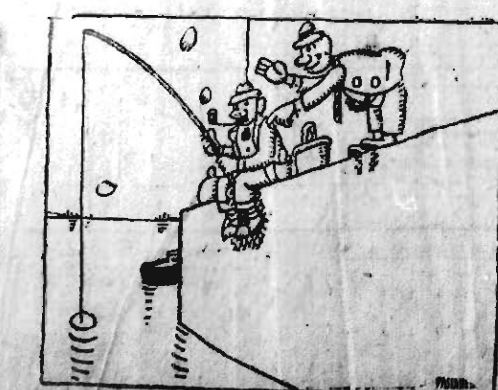
ments, però no pot consentir, natu- ralment, que un conveni d'aquesta mena sigui aplicat als Estats Units.

Per tal d'establir clarament el que acaba d'ésser exposat, i abstenint- se de prendre l'acord franco-brità- nic com a base de discussió per a les limitacions navals, la nota passa en revista breument l'actitud dels Estats Units en el que afecta als mètodes de limitació, amb el fi de mostrar que el Govern americà ha estat sempre favorable a una radical limitació proporcional. La nota afe- geix:

El Govern dels Estats Units res- ta disposat a fer tots els seus esfor- ços per arribar per les noves limita- cions navals a una base satisfactò- ria per totes les potències navals, comprenent-hi i tot aquelles que no estiguessen representades a la Con- ferència dels Tres a Ginebra; està disposat a prendre en consideració en qualsevol conferència les neces- sitats particulars de la França, de la Itàlia, o de qualsevol altra po- tència naval respecte a la categoria par- ticular de vaixells que cregui que s'adanti millor a llur defensa. Això podria ésser realitzat autoritzant ca- dascuna de les potències a modifi- car la proporció del tonatge dintre les classes i a l'interior d'un tonat- ge total; de comú acord podria de- terminar-se un cert percentatge; si hi hagués augment en alguna classe de vaixells, aquest augment seria deduit del tonatge a utilitzar dintre les altres classes. Una proposició feta sobre aquestes bases per França i discutida pels representants ame- ricans i francesos seria presa en consideració, amb simpatia, pels Es- tats Units. De totes maneres, espe- ren una consideració anàloga per part de les altres potències respecte les seves pròpies necessitats. Des- graciadament, el conveni franco-bri- tànic sembla que no respon pas a cap de les condicions que el Govern americà qualifica de vitals. El con- veni deixa sense limitació categories molt grans de vaixells de combat eficaços, i aquest fet mateix coadiuva- ria a una exacerbació de la cursa als armaments navals, desastrosa per a l'economia de les nacions."

—En definitiva, no tenim tema?
—Que us penseu que en tindríem
vostres, si no hi haguessis gent
com jo?
(De "La Riba" de Pujals)

—Apa, quin sopar de peix que farem aquest vespre.
—Es clar. Tu dona em courà uns barats a la brasa esplèndida.

EL ESPORTS

Ha començat el Campionat de Catalunya de futbol

L'Europa i l'Espanyol, fàcils vencedors del Sabadell i del Terrassa, mentre que el Sans aconseguí empatar amb el Barcelona

A la segona categoria, resultaren vencedors el Badalona, el Júpiter, el Sant Andreu, el Gimnàstic i l'Atlètic, dels seus partits contra l'Illuro, el Gràcia, el Martinenc, el Vilanova i el Palafrugell. Un empat entre el Lleida i el Manresa

En general, a la primera jornada no es va pas veure futbol de gran classe

Barcelona, 2 - Sans, 2

De nou comencem un Campionat de Catalunya, el torneig que cada any té el do de revifar l'apassionament dels nostres aficionats al futbol. Com és sabut, enguany ha estat feta una amputació a la primera categoria, que queda reduïda a sis clubs, en lloc de vuit com era abans. Això té la virtut d'escurejar una mica la durada del nostre campionat, el resultat del qual va tan íntimament unit amb el d'Espanya en allò que afecta als dos primers classificats.

A simple vista hom pot considerar que enguany, com les vegades anteriors, els dos llocs d'honor seran disputats pel Barcelona, per l'Espanyol i per l'Europa, deixant als altres tres clubs la missió de representar un paper secundari més o menys brillant.

Dimenge va tocar al Sans, oposat al Barcelona, de representar aquest "role" que els està assignat als clubs modestos, per fer més viva i més interessant la competició en si. Aquest empat a dos gols amb que finalitzà l'encontre donà indubtablement un fort al·lucinat a aquests inevitables alts i baixos que han de produir-se en el campionat, per fer-lo apassionant de debò.

El modest equip de la Unió fou una brillantíssima tasca a la primera part, la qual s'acabà amb empat, però, en canvi, a la segona es veié gairebé sempre dominat pel seu adversari, el qual, tot i així, no va saber fer gols.

Es clar que, segons les noves teories que algun crític apassionat vol implantar ara, no són els davanters del futbol els qui han de guanyar els partits, sinó els porters qui han d'annullar l'acció dels contraris. Aquest absurd criteri que s'ha intentat implantar arran del viatge d'Amèrica per a dissimular el fracàs d'alguns prestigis que van cap a la posta, és de suposar que no pot prosperar. Diem així perquè no seria just d'atribuir al jugador Hospital el resultat de dos a dos amb el Sans; com hem dit abans, aquest al segon temps va ésser francament dominat, però tant com l'energia defensiva dels unionistes, el desentert que tingueren els atacants barcelonistes en rematar, fou la causa que l'encontre acabés amb l'esmentat resultat.

Ara bé: vol dir això que el Sans va empatar per sort o que el resultat no fos just? No; dins la medietat de la classe de futbol que es va veure durant gairebé tota la tarda, el resultat pot considerar-se adequat, car la ineficiència d'uns davanters no significa més que ineptitud.

Els xicots de Sans feren un partit d'entusiasme i de fe, i al primer temps varen saber aprofitar bé en Miró i en García dues oportunitats ocasionals per a fer els seus gols. Els del Barcelona foren obra de l'Arocha, molt precis i encertat. Va ésser l'última que al segon temps, puix que és segur que hauria pogut aconseguir la victòria per al seu equip.

Hem dit que el Sans havia fet un partit d'entusiasme i de molta fe; individualment mereixen esmentar-se Casanoves, Torredor, els dos interiors i els mitjos ales.

El Barcelona fou una penosa impressió, no hem de dissimular-ho; a part la manca de xut dels davanters, cal subratllar la inexistència dels interiors. García fou poc brillant i Martí evidentment desentert. Amb el joc que feren els extrems i el centre, hom podia esperar molt més dels interiors. Es veia que l'haver hagut de substituir en Sastre va perjudicar el rendiment d'aquesta davantera, ja incompleta amb l'absència de Samitier.

També va fallar Roig de mig centre, que rares vegades va saber emportar-se al joc que calia fer, i per més desgràcia, la lesió de Walter i les contínues fallides de Mas, contribuïren a arrodonir el poc brillant partit que féu dimenge l'equip blau-grana; tot i aquestes faltes, seria injust no reconèixer en

els seus components una forta dosi d'entusiasme, comparable amb la que jugaren els de Sans.

Ja se sap que entusiasme no vol pas dir encert ni joc bonic, i l'entusiasme fou la característica sobresortint del partit de referència.

L'encontre va arbitrar-lo Villena, bé al nostre entendre.

Els equips eren:

U. S. Sans. — Casanoves, Torredor, Olm, Besolí, Clement, Creixells, Pausas, García, Miró, Pous i Landa.

F. C. Barcelona. — Hospital, Walter, Mas, Guzman, Roig, Carulla, Píera, Martí, Arocha, García i Sagü.

Els primers a marcar foren els unionistes, per mitjà de l'avantcentre Miró, en rematar una pilota que l'Hospital havia rebutjat feblement en treure un xut de l'esmentat unionista.

L'empat es produí al cap de poca estona, per un superb cop de cap de l'Arocha, entrat pel mateix angle, aprofitant una centrada de Píera.

Fou també el Sans qui desfeu l'empat d'un magnífic xut del seu interior García, en aprofitar una fallada de Carulla que li deixava el pas obert per a la porta.

Poc abans del descans, i a conseqüència d'una persistent acció de domini, l'Arocha novament aconseguí empatar per una jugada molt semblant a l'anterior.

A la segona part no es produïren alteracions en l'"score", a despit dels esforços d'uns i altres, i com hem dit abans, tot i transcorrer més favorable per als blau-grana, els quals és d'esperar trobaran l'oportunitat de refer-se del contra-temps que representa la pèrdua d'un punt, ja des del primer partit del Campionat.

V. B.

L'Europa bat el Sabadell per 5 a 1

Pel que toca al resultat aconseguí per l'Europa sobre el Sabadell, pot dir-se que ha tingut un bon començament de Campionat; no ha estat pas així mateix pel que fa a espectadors, car al seu camp dimenge passat els aficionats hi aflluïren en molt poca quantitat.

L'haver de lluitar contra un equip la qualitat del qual feia preveure un resultat bon tros favorable als graciencs, a ben segur que fou la causa d'aquest retraïment per part dels aficionats.

El partit, però, tingué moments de totes mides: s'hi veié bon joc, entusiasme, duresa excessiva i àdhuc en algunes ocasions féu acte de presència la monotonia.

A la primera part, per exemple, i sobretot els seus components, la gran embranzida de l'Europa produí moments de veritable emoció; era bonic de veure com es desplaçava l'equip gracienc, en particular la seva davantera, la qual pressionà d'una manera fantàstica i produí estralls en el marc defensat per Masip. El joc viu i perillós d'aquesta davantera persistí durant tot el primer temps, si bé el joc va decaure notablement en aparèixer l'excessiva duresa emprada per una altra banda.

Algú trobava natural que els jugadors poc recomanables, tenint en compte que la competició era de Campionat, fessin una vegada més que tant si és de campionat com si és d'entrenament, el joc dur mai no ha d'ésser la característica d'un encontre, car per damunt de tot hem de posar-hi el bon sentit esportiu del qual, malauradament, acostuma a ésser-ne defers.

Entenem que si en el partit Europa-Sabadell de dimenge, l'àrbitre hagués fet prevaler la seva autoritat castigant energèticament les faltes comeses o els intents de cometre-les, hauria desaparegut la duresa excessiva del joc i ens hauria permès de veure un partit del millor que ens és fàcil de veure en l'època actual. Vegi's sinó, després de

l'expulsió de Morral i Alcázar el joc fort continuà, però de bon troc en les proporcions que havia estat fins llavors.

Com dèiem, el primer temps fou viu en tots conceptes; pel gran joc desenrotllat per l'equip de l'Europa i també per l'entusiasme aportat pels joves elements sabadellencs.

La segona part varià per complet: la manca dels jugadors esmentats, féu que els dos equips se'n ressentissin, particularment l'Europa, el qual perdé per complet aquella tàctica i vivesa de què havia estat l'ànima.

Cros. El Sabadell, però, jugava amb el mateix entusiasme i bona voluntat; la seva dèria de millorar el resultat li féu fer coses extraordinàries malgrat no haver demostrat posseir cap mena de tàctica. Després d'un quart de represa la partida, va perdre encara a l'interior Solé, el qual es retirà lesionat, però amb tot i això, la seva fe no va decaure un sol moment i era bonic de veure als tres únics davanters Carpio, Bertrand i Mota, al nostre entendre els millors de l'equip, com tresaven per tal de millorar l'"score".

Resumint, fou un partit, com ja hem dit, en el qual els espectadors pogueren veure de tot; per a distreure i per a avorir.

El primer gol fou aconseguí als sis minuts de joc; Soligó agafà una pilota i la tirà alta sobre gol, la qual fou molt oportunament aprofitada per Cros per aconseguir el punt.

L'Europa continuà pressionant; els defenses sabadellencs es vieren atrafegats per desfer tan persistent escopeta.

Finalment, i després d'un fort pilotatge, a la porta de Massip, un xut ras de Cros valgué el segon gol; havien passat sis minuts de l'anterior.

Als 20 minuts de joc vingué el tercer punt; Cros rebé una bala, i després de sortir-la admirablement, d'un fort xut aconseguí la marca.

Quan mancaven sis minuts per acabar-se la primera part, Colls llurà una bala a Cros, i aquest de mitja volta la féu penetrar al marc de Massip; era el quart gol.

A conseqüència d'una topada d'Alcázar amb Morral, Vilalta ordenà l'expulsió dels dos jugadors.

La segona part, començà amb un domini sabadellenc.

Als onze minuts, després d'una sèrie de bones jugades de Carpio, aquest apuntà l'únic gol per al seu equip.

Als pocs moments, Soler, del Sabadell, va haver-se de retirar, lesionat.

Cap a les acaballes de l'encontre, mancaven únicament quatre minuts per acabar-se, Cros llurà una bala a Pellicer i aquest, d'un xut fort, aconseguí el cinquè gol per a l'Europa.

Els equips eren:

Europa: Altés, Viguera, Alcorica, Soligó, Gamis, Maurici, Pellicer, Bestit, Cros, Colls i Alcázar.

Sabadell: Massip, Morral, Elies, Querol, Sancho, Prats, Carpio, Soler, Bertrand, Mota i Pérez.

L'àrbitre del senyor Vilalta, no fou pas gaire afortunat.

J. T. R.

El Terrassa batut per l'Espanyol per 3 a 0

Després del partit jugat el dimenge anterior pels mateixos equips, el qual donà un resultat de quatre gols a cap favorable a l'Espanyol, resultat, que, segons les cròniques, no reflectia pas la marxa de l'encontre, hom tenia molt d'interès per presenciar aquesta primera lluita de campionat.

El partit va desenrotllar-se amb força interès, car si bé l'Espanyol demostrà una superioritat damunt els egarencs, amb tot aquests jugaren amb un entusiasme indescriptible, el qual cosa fa que es pugui dir que el resultat definitiu de la lluita no sigui pas el viu reflex del que fou l'encontre.

El joc de l'Espanyol, com

diem, fou superior al del Terrassa, però no pas perquè el seu domini fos persistent, sinó per la seva millor tàctica i el seu més bon conjunt.

Altrament el Terrassa mereixia, però, millor sort, car el seu entusiasme i la seva fe posada en la lluita era molt superior a la del seu contrincant i tingué sobretot dues ocasions en les quals gairebé es feia impossible de no aconseguir marcar.

La lluita començà amb un gran foc terrassenc, els quals dominaren durant deu minuts, fins que l'Espanyol, un xic refet, començà la seva reacció i el joc es féu més igualat.

Aquest canvi de joc gairebé podria motivar-se també en l'aquejar el defensa drela i el davanter centre, la qual cosa produí que els davanters de l'Espanyol avencessin fins arribar a la porta de Sabater. En un d'aquests avencs, un centre molt oportú fou aprofitat per Tena II per a marcar el primer gol. Aquest gol féu que els jugadors de l'Espanyol s'animesin.

A. Sanromá
BALMES, 42
BARCELONA
CICLOS MOTOS
Artículos para Sports

Amb tot, els terrassencs no decaigueren pas, al contrari, que reaccionaren un xic i la lluita es féu més viva. Abans d'acabar-se el primer temps l'Espanyol aconseguí el seu segon gol, obra del mateix Tena II.

En començar el segon temps, novament el Terrassa domina una estona, però l'Espanyol contra-atacà i aconseguí un gol que fou anulat per "offside".

Més tard els del Espanyol obtingueren la darrera marca i fou obra de l'extrem Jover.

Després d'aquest gol, el joc va anar de baixa; uns i altres aflluïren. Els atacs es feren menys perillosos. Amb tot, en un atac terrassenc, Zamora hagué d'estirar-se per a evitar una bala, i en aquest moment es trobaven tres davanters del Terrassa sols davant del marc i l'un per l'altre erraren llastimosament la marca.

En aquest segon temps, Toniño va sofrir una lesió que l'obligà a permutar el lloc amb Soler, i aquest amb Virgili.

Els equips, sota l'àrbitratge de Llovera, s'arreglaren com segueix:

Terrassa: Sabater, Foulo, Soto, Abad, Toniño, Sais, Calisna, Virgili, González, Soler i Valls.

Espanyol: Zamora, Sapriosa, Perles, Tena II, Soler, Kaiser Ventolrà, Oramas, Tena II, Perles, Tena I, Soler, Kaiser, Ventolrà, Oramas, Tena II, Pedrosa i Jover.

La puntuació del Campionat de Catalunya

(1.ª jornada)

	P.	J.	G.	E.	P.	Gf.	Gc.	P.
Europa	1	1	0	0	5	1	2	
Espanyol	1	1	0	0	3	0	2	
Barcelona	1	0	1	0	2	2	1	
Sans	1	0	1	0	2	2	1	
Terrassa	1	0	0	1	0	3	0	
Sabadell	1	0	0	1	1	5	0	

SEGONA CATEGORIA

Primer Grup

	P.	J.	G.	E.	P.	Gf.	Gc.	P.
Gim. Tarragona	1	0	0	2	0	2	0	
Lleida	1	0	1	0	2	2	1	
Manresa	1	0	1	0	2	2	1	
A. O. Vilanova	1	0	0	1	0	2	0	

Segon Grup

	P.	J.	G.	E.	P.	Gf.	Gc.	P.
Júpiter	1	1	0	0	5	0	2	
Sant Andreu	1	1	0	0	5	4	2	
Martinenc	1	0	0	1	4	5	0	
Gràcia	1	0	0	1	0	5	0	

Tercer Grup

	P.	J.	G.	E.	P.	Gf.	Gc.	P.
Badalona	1	1	0	0	5	0	2	
Atlètic Sabadell	1	1	0	0	3	0	2	
Palafrugell	1	0	1	0	3	0	0	
Iluro Matarró	1	0	0	1	0	3	0	

ELS PARTITS DE SEGONA LLIGA PREFERENTS

GIMNÀSTIC, 2-VILANOVA, 0

Tarragona. — A les ordres de Bru s'arreglaren els equips de la manera següent: Gimnàstic.—Sanahuja, Wenceslao, Virgili, Saura, Montfort, Pujol, Tarragó, Doménech, Matamoros, Delcós i Alvarez.

Vilanova. — Llopis, Roca, Baldrich, Pagès, Bertran, Gálvez, Bertran II, Callao, Cupons, Olaria, Giménez.

El Gimnàstic marcà un gol a cada part. El primer aconseguí per l'Alvarez fou en un pentre-xut, que el porter acabà de fer entrar, i el segon d'una rematada alta de Delcós.

Tots dos equips han tingut ocasions per a fer pujar l'ecu-

re. A la primera meitat el Vilanova ha atacat força. Durant la segona s'ha vist molt més gimnàstic.

El joc ha estat paral·lel sovint al final del partit, i alguns jugadors del Vilanova han demostrat desigs de retirar-se del camp per un penalty que deien que els havien de concedir.

El Sant Andreu bat el Martinenc per 5 a 4

La iniciació del Campionat ha donat lloc a la topada dels equips de les dues barriades més rivals.

Si ens hagués estat demanat el nostre pronòstic abans de la lluita, ens hauríem inclinat resoltament per a la victòria del Martinenc, i si no fou així no fou perquè l'adversari no s'hi prestés, sinó simplement perquè el Martinenc s'ho espallà. Tot feia creure que aquest triomfaria pel motiu que l'equip que presentava estava format ben complet, i com es requeria, amb un conjunt preparat, mentre el Sant Andreu presentava una improvisació de darrera hora, amb provatures—encara—que si bé poden donar resultat una vegada, atzarosament, no són garantia per a l'esdevenidor. Ho fien creure encara les actuacions dels dos equips fins ara, de les quals les del Martinenc eren més destacades, i finalment hom comptava un seguit de victòries dels vermells damunt dels andreuencs en els darrers temps.

Que aquesta vegada no fos així, posa en evidència una davallada en el joc d'aquell equip. Realment el Martinenc jugà com s'esperava, només durant 30 minuts, el temps necessari per a marcar quatre gols i poder-se assegurar una victòria que la feblesa del contrari li brindava.

Però no continuà així, i com si s'hagués impressionat dels gols obtinguts, l'excessiva confiança primer, i la desmoralització després, els arrossegà a la desfeta, de tal manera que el Martinenc desaparegué i sols restaren uns jugadors, que perduda la serenitat apellaven a la força, i aquest fou l'error. De joc no se'n veié més, ni per part del Sant Andreu, la revifalla del qual es deu a la descomposició dels contraris, i a l'esperonament del públic addicte.

D'altra part, el resultat més just hauria d'ésser un empat. L'àrbitre perjudicà inconscientment al Martinenc. Cal convenir que la seva tasca fou feixuga, i se'n sortí aïrós, i aquesta vegada no arribà a desconcertar-se més que escassos moments, però lleialment hem de convenir que fou excessiu el rigor amb què castigà amb penalty al Martinenc. La falta, si existí, no era de natura a ésser punida amb pena tan transcendental. Per contra, era plenament justificat el que precedentment havíem fet executar contra el Sant Andreu.

No tenim res a objectar a l'anul·lació d'un gol al Martinenc: estigué molt oportú a assenyalar l'off-side abans que el marc fos transpassat, i encara que la jugada es produí inevitablement de la mateixa manera, la falta existia. Hauria estat un gol legítim si els jugadors del mateix Martinenc no haguessin malinés pel mateix afany del gol. Heu-vos aquí com la precipitació perjudicà.

La victòria del Sant Andreu fou ben afortunada, i meritori l'efort de superar-se quan tenia quatre punts en contra per a de favorable.

En aquestes circumstàncies arribar al triomf, és tota una proesa, facilitada per la manca de serenitat dels jugadors adversaris. En començar la violència, no pogué ni volgué el Sant Andreu seguir-la, i aquesta fou la seva victòria. Altrament, la desfeta era inevitable.

Si bé els andreuencs milloraren en el segon temps, el joc per ells desenrotllat no fou convincent. Ni porta, ni defenses, mostraren seguretat, i la davantera amb prou feines arribà a passable. A l'actuació individual d'alguns dels seus components, deuen l'èxit de la jornada, no pas a l'actuació del conjunt.

Actuaren amb encert Pueyo i Ferrer, del Sant Andreu, junt amb Prat, S. i Molera a la segona part, que s'entengueren un xic més. Els altres, de tot, a equions, però sense cap més actuació destacada.

Del Martinenc, molt bé, només breus moments Cases i Moragues. Després ningú no féu res de bo. Ni el porter Prats no arribà a l'encert d'altres vegades. El davanter centre Lloca, no aconseguí esborrar el record de Montleon.

Heu-vos aquí els equips:

Sant Andreu. — Carceller, López, Ros, Bau, Font, Batet, Molera, Prat, (ex-Iluroc), Ferrer, Llopis i Pueyo.

Martinenc. — Prats, Serrano B, Serrano A, Barcons, Pont, Calvet, Lapena, Cases, Llorca, Moragues i Fandos.

UNA ABUNDANT VICTORIA DEL BADALONA SOBRE L'ILURO 5 GOLS A CAP

Tal vegada per una intenció tàctica del Badalona, el primer temps d'aquest partit transcorregué dins una tònica de monotonia, degut a la tasca purament defensiva dels badalonins, els quals, contingueren amb facilitat l'impetuositat inicial dels mataronins. Això, oferí una continuada alternativa de dominis, si es pot anomenar domini en totes les circumstàncies, la possessió de

la qual estigué molt per sota de les altres línies.

Tant en entusiasme com en qualitat de joc, els empordanesos superaren als del Vallès. Aquests no tenen més que complir, i inlgrat això s'emportaren la victòria que resuta apuntada a la capçalera.

Marcaron els gols Santamaría al primer temps, i al segon Comes i Herrera.

Arbitrà Pequera, a les ordres del qual els equips s'arreglaren com segueix:

Atlètic: Cucurull, Pujol, Vilalta, Girons, Corbella, Carol, Pastor, Pros, Huerva, Santamaría i Comes.

Palafrugell: Martí II, Esparrago, Busot, Castelló, Ponç II, Cabanes, Ponç I, Bonal, Costa, Giralt i Raf.

PILOTA BASCA

AL CLUB BASCONIA

Els partits jugats dimenge al matí al Frontó del Palace començaren amb un que fou disputat a mà per les parelles J. M. Hernández-Escribà, vermells, i Larrinaga-Roca, blaus.

La victòria correspongué als primers per 25 a 22.

Seguí després un partit a ciella entre Prada-Crous, vermells, i Frigola-Orozco, blaus; guanyaren els vermells per 35 a 33.

El tercer partit fou entre Boidú-Ródenas, i E. Escudero-Aria.

Els primers amb distintiu blau, i els altres, vermell.

La davantera en la puntuació, correspongué sempre als blaus, i així arribaren al 35 quan els contraris eren al 33.

Com a partit final veiem la competició dels germans Steegmann, que llueixen faixes vermella, contra E. Bo-Orospe (professional), blaus.

De bell començament, els vermells prengueren la davantera, i de mica en mica anaren allargant la distància, fins a guanyar el partit per 40 a 37.

FRONTÓ PRINCIPAL PALACE (Professionals)

Dissabte a la nit contengueren en aquest aforvit frontó, Uriona i Egurola, els quals llueixen faixes vermella, contra Garate i Uriarte, que la llueixen blava.

El quadre de sortida per ambdós bàndols, fou el 9.

Fins a la meitat de la funció, les forces restaren anivellades, a desgrat de la pronunciada tendència blava dels catèdric.

Començà la tercera desena i amb ella la descomposició del company de Garate, tot fou u. Ja des d'aquest moment, no existí braç dret en el saguer blau, que fallà clàssicament i perdé ocasions de rebotar únicament explicables si es té en compte l'especial idiosincrasia d'Uriarte, en col·locar-se per a tornar les pilotes de parot.

Per altra banda, la parella vermella atacà de ferm, ben segur Uriona encistellà i castigant continuament de dreta Marian Egurola.

LES LLETRES

Primer aniversari d'una revista

Fa pocs dies s'ha publicat el número 12 d'una revista, la qual — malgrat la seva modesta presentació — ha realitzat una tasca ben remarcable; ens referim a la "Taula de Letres Valencianes", als voltants de la qual s'han aplegat uns quants literats valencians dels qui fan de la llengua pròpia una mitja d'expressió artística.

Aquesta publicació és ja força coneguda dels nostres lectors, car el company encarregat de la secció de "Les Lletres" ha curat de fer-ne extenses recensions de cada número, i a més ha reproduït freqüentment els articles més interessants. Ara, però, que la revista valenciana ha aconseguit el primer any de la seva vida, ens plau de fer un comentari més extens, amb la seva mica d'història.

Es va iniciar la tasca, amb motiu de les festes de maig de l'any passat. Un grup de poetes va decidir fer una exposició de les seves obres, tal com fan els pintors, per mitjà d'un sistema purament comercial; és a dir: oferint-les damunt un tapell, talment com si es tractés de qualsevol article que es posa a la venda. Aquesta original exposició es va titular "Primera Taula de Poesia", i va tenir un gran èxit de públic i un magnífic resultat pràctic. Es va celebrar a l'Ateneu Mercantil, la societat més important de la ciutat.

Encoratjats pel triomf assolit, volgueren ampliar l'intent d'una manera més transcendente; aplegaren mitjans materials i prepararen la publicació de la revista, el primer número de la qual va sortir pel setembre de l'any anterior. Aquest primer número, malgrat les moltes deficiències que tenia, va ésser admirablement rebut a Catalunya, i fins l'admirable Carles Soldevila hi va dir la seva, ben plaent, per cert, per als valencians. En canvi, València no va ésser gaire cordial amb la nova publicació. Se li opoaren els prejudicis de sempre. Hom li va retreure que no estava escrita en valencià; altres, que emprava un català molt deficient; els de més enllà, que s'hauria de fer en una llengua més universal i culta (a llur parer, naturalment), i tots plegats creien que era una publicació raquítica, que no passaria del segon o tercer número, que naixia amb els estigmes d'una mort segura i inevitable.

El timó d'aquesta nau, perduda en mig d'un semblant temporal, estava en bones mans, però: Timoner: Enric Navarro-Borràs, home d'esperit obert a totes les inquietuds artístiques del nostre temps, bon poeta i bon novel·lista. Va comprendre la seva responsabilitat de director, va mesurar les seves forces i les forces de la tempesta que l'amenaçava, i no es va pas esgairar. Veles enlaire, la seva mà ferma va tirar endavant la revista.

El segon número ja era millor que el primer. I el tercer, millor. I així, aquella revista desorientada i pobríssima del començament, ha anat trobant el seu camí, i, dins el termini del primer any, ja ha fet molta via.

Alguns escriptors que treballaven isolats (com el signant d'aquestes ratlles) es varen sentir atrets per l'obra que la revista realitzava, i es varen unir al grup. Aquest ha estat segurament el resultat més positiu de la "Taula": aplegar gent, formar un grup que abans no existia, donar a la tasca a realitzar un sentit col·lectiu que a València gairebé mai no s'ha donat a cap activitat espiritual, pel nostre caràcter exageradament individualista.

Per ara un balanç del que s'ha aconseguit amb la revista, és veritablement agraït. El sol fet de mantenir-la viva durant un any, és ja quelcom d'insòlit. Ho és més, encara, que hagi anat creixent en tots sentits, i d'una manera notable en l'aspecte administratiu, i que hagi arribat a la xifra de tres cents subscriptors, i a un nivell econòmic que ningú no esperava un any enrere. Si, certament, no ha tingut guany, tampoc ha tingut cap pèrdua. I això representa un gran èxit, tractant-se de publicacions d'aquesta mena, a València.

Les seves pàgines han recollit l'actualitat literària i artística de Catalunya amb una gran cura. Dins alguns números han vibrat problemes llunyans, plantejats a l'altra part de la terra. S'ha parlat dels nous poetes mexicans i de la nova literatura italiana. El manifest Dalí-Gasch-Muntanya, que significava un desig d'inquietud, de renovar el nostre ambient artístic, va trobar ressò a València perquè la "Taula" se'n va preocupar. Així mateix, el manifest del Teatre d'Orientació.

Poetes vibrants com Josep Maria Barrayri; poetes de clàssica austeritat, com Bernat Arriola; poetes de fina sensibilitat, com Francesc Almela i Vives; poetes moderníssims, com Thous Llorenç i Carles Salvador, han publicat els seus poemes amb una absoluta llibertat, sense que ningú no fes escarafalls davant la una o l'altra tendència. També s'han obert aquelles pàgines als Sonets de Shakespeare, traduïts per Carme Montoliu, i a poemes originals catalans com els de Ramon Vinyes.

La "Taula", però, ha fet més, encara. No ha volgut ésser simplement una revista de joventut i ha comptat sempre amb la col·laboració dels homes d'altres generacions. L'Eduard López Chavarri, hi ha col·laborat; també l'Eduard Martínez Ferrando, l'home que sap de memòria totes les dades importants de la nostra història, i confia pà a pà, i dia per dia, el que ha passat a cada carrer de València.

lència, de la fundació de la ciutat als nostres dies. I com aquests, alguns altres, els quals han ajudat amb veritable plaer l'obra d'aquest estol de joves optimistes i ben orientats.

Malgrat d'esser la revista purament literària, tant se'n ha prestat atenció a temes històrics i de tocs-ore, a l'actualitat artística i, realment, a tot allò que tenia alguna relació amb la vida espiritual de la ciutat i de les terres valencianes.

Aquest primer any de vida, ha donat als qui fan la "Taula" dues experiències valuosos: que quan es treballa seriósment, el públic respon sempre, i que, malgrat tot el que s'ha aconseguit, encara queda més per aconseguir.

Aquesta consciència de la realitat, que enclou la darrera experiència, té un valor extraordinari. Ella ha fet que, d'una manera cordial, i per tal de millorar la revista, hagi passat la direcció de les mans del senyor Navarro-Borràs a les del senyor Adolfo Pizcueta, a precs del primer; i també, que tots els col·laboradors estiguin disposats a treballar amb més intensitat i interès que mai, introduint seccions noves, modificant, si és possible, la part material, fent tot el que calgui per a correspondre al nucli de lectors que ha seguit amb una cordial atenció el desenvolupament de la tasca realitzada.

Tan falaguer ha estat l'èxit assolit, que ara es prepara la publicació d'una biblioteca, titulada "Col·lecció L'Estel". No és ben bé una biblioteca patrocinada per la revista; però hi intervinen gairebé tots els elements que fan la "Taula", i se li donarà un eclecticisme semblant al que la revista ha tingut sempre. Malgrat no ésser llunyana la data assenyalada per a l'aparició del primer volum, no estem encara autoritzats per a parlar-ne. Ja ho farem, oportunament.

Avui ens reduïrem a remarcar la importància que té sostenir una publicació com la "Taula" en una ciutat tan allunyada espiritualment de la nostra cultura, i a desitjar ferventment que el segon any sigui encara més fecund que el primer, que ja ho ha estat prou.

ARTUR PERUCHO

Informació catalana

* Bastir-se un clos...

L'article d'En Josep Carner que ja reproduïm, els comentaris de Ferran Soldevila i de Jaume Bojell, l'adhesió pràctica de l'Avi Muné, de Sant Feliu de Guisolf, i la demostració de simpatia de Diari de Saadell i de Baix Empordà, són el lema Bastir-se un clos, tenen, després de la lletra de Víctor Català operada o la primera de les publicacions esmentades, un vot favorable d'alta categoria:

"Jo que he estat una de les primeres persones 'plumíferes' que també m'he adherit a l'article d'En Carner, i per creure'l no solament posat en raó, en tots els seus punts, sinó oportunitats, vull aplegar-me així mateix a dir-vos que trobo decantissim que vulguis posar els treballs que estampeu en el vostre acreditat setmanari, per creure que l'anell i l'obra vostra són de ter cultura i patriotisme. Naturalment, que la pauta d'En Carner, que esteu segura trobarà un gran nombre de seguidors, com servirà per a posar-me a cobert de molts abusos. Era hora ja que es posés ordre en el desgavell, i, probablement, el "Bastir-se un clos", serà el mot d'entesa entre tots els que es consagren al treball de la ploma, per a anar cap a solucions de dignitat. De mi puc dir-vos que, per pesera de protestar de certes coses que se'n fan, he perdut molts diners, he sofert més d'una contrarietat i se m'han espallat més d'un parell de llibres; i això sí que esteu decidida a acabar-ho. Diu l'adagi, que tant va el cant i la font... Ara sols cal veure quants seran els que seguiran el bon exemple vostre. De totes maneres, com deia jo a En Carner, amb la premsa comarcal l'escriptor pot tenir més miraments que les empreses comercials iortes no mereixen, car aquestes van a llur negoci — i no som pas nosaltres els qui hem de fer-los-hi fer a costa de la nostra pell — mentre que aquella és ben sovint fruit de vocació desinteressada, quan no de sacrifici extraordinari i positiu. Creient-ho així, per a tota empresa de joves il·lusionats o per folles periodístiques de poble, mai no he refusat la meua col·laboració, ni regatejat la meua simpatia."

Aquesta lletra va adreçada al director de l'Avi Muné, senyor Bosch i Vicià.

* L'empresa editorial novella Publicacions "La Fona", de Sabadell, ens transmet la nota següent:

"Al volt de la cultura general del nostre poble, un altre esforç editorial ve a aportar un carreu humil, però entusiasta. No serà mai sobrer la contribució d'una joventut ardida i plena de bons desigs que vol també prendre part en la prodigiosa simfonia de publicacions que ara fan sentir el so i el to de la puixança intel·lectual catalana. Seran les publicacions que intentem portar a terme, un registre més dintre el teclat comú de les aspiracions culturals."

Hi ha actualment necessitat imperiosa d'estendre el radi d'acció de les publicacions, Cal enfondir-les i encaixar-les. Les Publicacions La Fona no volen pas significar cap límit editorial, sino donar la màxima corda certera; voler donar la mà als joves, ter cojejar, en què que s'ha posat, el nucli de les produccions que avui es veuen privades d'expansió, i els nous i gaires autors que ressen menys o ve ignorats del públic. Tot això suposa, certament, un esforç que realitzarem si ens acompanya l'ajut d'aquest públic orle de publicacions que li són prou estimades.

Intencionalment, doncs, publicar llibres que tinguin algun especial interès i que siguin relativament econòmics. Donarem preferència als autors valencians en primer terme, i a tots aquells altres autors les obres dels quals paguem merèixer la confiança dels lectors i s'aduguin amb la tonica dels nostres projectes editorials.

Un esperit novic ens encoratja. L'ambició pel desenvolupament de molts aspectes de la nostra cultura social, política i literària ens anima. I quan aquests desigs van acompanyats de l'entusiasme que dona l'impetuosa de la joventut, és indubtable el sortir-ne amb una orgullosa victòria.

El primer volum de les "Publicacions La Fona", el qual obrirà una interessant col·lecció d'obres d'autors locals, es titularà *Clorobur*, i contindrà una selecció de proses, la major part inèdites, de J. H. Costajussà, un dels escriptors d'eclecticisme més ben preparats de la joventut sabadellenca. Han promès la col·laboració a les "Publicacions La Fona", entre altres: Amadeu Aragay, Dídac Martí, Joan Sallars, Arnau Corella, S. Sarrià-Serranyals, Eusebi Artigues, R. Jover, Joan Puig, Marian Burgués, Gustau Vila, etc.

Els volums de les "Publicacions La Fona" apareixeran periòdicament (almenys un cada tres mesos). Per a millor difusió de les obres que editaria, ha estat oberta una llista de subscriptors, els quals gaudiran d'un preu econòmic. Els que siguin subscriptors, rebiran a domicili els volums, al preu de dues pessetes. Per als no subscriptors, el preu serà de tres pessetes. Es faciliten fulles de subscripció i es reben les degudament emplenades a les oficines editores: Rambla, 65, "Indústries Gràfiques", o a la Llibreria Sallars (Pedregar, 23).

* Els editors de L'Amic de les Arts ens comuniquen que el número corresponent al mes que som sortirà el dia 6, i coincidirà amb la Diada del Llibre que hem celebrat a Sitges.

En l'En Peire Arenal, l'autor del llibre *Política literària*, ha rebut el poema Terra d'Oc, amb un bot de grapat de Marcel·lí Bernard (Montpeller, Paresca i Vidi imp.), i Lo Ciclepala, comèdia antiga en dos actes en versos, amb lloixos gravats del mateix Bernard (Tolosa, imp. Occitana). Tots els llibres són escrits en bell occità.

* Una col·lecció d'obres de teatre ens serà donada aquest per les edicions La Mirada. Les millors obres que s'han traduït als nostres teatres aquest temporada, i les pròximes temporades, seran editades per aquest fogar de publicacions que tenen activament treballant.

La primera obra d'aquesta nova sèrie serà La tia d'Amèrica, de Carles Soldevila, estrenada dissenyada a l'Escaló, i aparixerà la setmana entrant.

El format i la presentació de la "Col·lecció de teatre" de La Mirada serà diferent de la seva col·lecció normal, i el preu dels volums serà molt més reduït.

* La campanya a favor del llibre, paral·lela a la que hem ve realitzant a favor de la cultura catalana, té a l'obra d'En Carner, el lema Bastir-se un clos, tenen, després de la lletra de Víctor Català operada o la primera de les publicacions esmentades, un vot favorable d'alta categoria:

"Jo que he estat una de les primeres persones 'plumíferes' que també m'he adherit a l'article d'En Carner, i per creure'l no solament posat en raó, en tots els seus punts, sinó oportunitats, vull aplegar-me així mateix a dir-vos que trobo decantissim que vulguis posar els treballs que estampeu en el vostre acreditat setmanari, per creure que l'anell i l'obra vostra són de ter cultura i patriotisme. Naturalment, que la pauta d'En Carner, que esteu segura trobarà un gran nombre de seguidors, com servirà per a posar-me a cobert de molts abusos. Era hora ja que es posés ordre en el desgavell, i, probablement, el "Bastir-se un clos", serà el mot d'entesa entre tots els que es consagren al treball de la ploma, per a anar cap a solucions de dignitat. De mi puc dir-vos que, per pesera de protestar de certes coses que se'n fan, he perdut molts diners, he sofert més d'una contrarietat i se m'han espallat més d'un parell de llibres; i això sí que esteu decidida a acabar-ho. Diu l'adagi, que tant va el cant i la font... Ara sols cal veure quants seran els que seguiran el bon exemple vostre. De totes maneres, com deia jo a En Carner, amb la premsa comarcal l'escriptor pot tenir més miraments que les empreses comercials iortes no mereixen, car aquestes van a llur negoci — i no som pas nosaltres els qui hem de fer-los-hi fer a costa de la nostra pell — mentre que aquella és ben sovint fruit de vocació desinteressada, quan no de sacrifici extraordinari i positiu. Creient-ho així, per a tota empresa de joves il·lusionats o per folles periodístiques de poble, mai no he refusat la meua col·laboració, ni regatejat la meua simpatia."

Aquesta lletra va adreçada al director de l'Avi Muné, senyor Bosch i Vicià.

* L'empresa editorial novella Publicacions "La Fona", de Sabadell, ens transmet la nota següent:

"Al volt de la cultura general del nostre poble, un altre esforç editorial ve a aportar un carreu humil, però entusiasta. No serà mai sobrer la contribució d'una joventut ardida i plena de bons desigs que vol també prendre part en la prodigiosa simfonia de publicacions que ara fan sentir el so i el to de la puixança intel·lectual catalana. Seran les publicacions que intentem portar a terme, un registre més dintre el teclat comú de les aspiracions culturals."

Hi ha actualment necessitat imperiosa d'estendre el radi d'acció de les publicacions, Cal enfondir-les i encaixar-les. Les Publicacions La Fona no volen pas significar cap límit editorial, sino donar la màxima corda certera; voler donar la mà als joves, ter cojejar, en què que s'ha posat, el nucli de les produccions que avui es veuen privades d'expansió, i els nous i gaires autors que ressen menys o ve ignorats del públic. Tot això suposa, certament, un esforç que realitzarem si ens acompanya l'ajut d'aquest públic orle de publicacions que li són prou estimades.

Intencionalment, doncs, publicar llibres que tinguin algun especial interès i que siguin relativament econòmics. Donarem preferència als autors valencians en primer terme, i a tots aquells altres autors les obres dels quals paguem merèixer la confiança dels lectors i s'aduguin amb la tonica dels nostres projectes editorials.

Un esperit novic ens encoratja. L'ambició pel desenvolupament de molts aspectes de la nostra cultura social, política i literària ens anima. I quan aquests desigs van acompanyats de l'entusiasme que dona l'impetuosa de la joventut, és indubtable el sortir-ne amb una orgullosa victòria.

Els volums de les "Publicacions La Fona" apareixeran periòdicament (almenys un cada tres mesos). Per a millor difusió de les obres que editaria, ha estat oberta una llista de subscriptors, els quals gaudiran d'un preu econòmic. Els que siguin subscriptors, rebiran a domicili els volums, al preu de dues pessetes. Per als no subscriptors, el preu serà de tres pessetes. Es faciliten fulles de subscripció i es reben les degudament emplenades a les oficines editores: Rambla, 65, "Indústries Gràfiques", o a la Llibreria Sallars (Pedregar, 23).

Llegir! Gaudi suprem, que canvia la nostra naturalesa, que ens desdobla en ésser d'innites tornaveus com si fossim divins. Amulet màgic que ens preserva de mesquineses i lletors, que ens enlaïra a llur conjur, per sobre de totes les misèries de la terra, fins a bastar la universalitat de l'esperit.

La Biblioteca del "Centre Instruïu Democràtic" és una taula parada per a tots. L'home és un ésser imitatiu, i tal vegada aquell que considera un llibre com un artefacte perillós, senti el desig d'imitar el posar-se un llibre a les mans, i si no avui, demà, pot arribar fins a llegir-lo. A més, l'ocasió pot fer el miracle. Segui com sigui, la fundació d'una biblioteca sempre és una cosa benemèrita. I per això sol es planten felicitat a llurs fundadors. Ells ja han fet admirablement la seva tasca. Ara només voldríem que la gent de Mora d'Ebre fes la seva."

* A remarcar: el núm. 124 del *Bulletí del C. E. de la Comarca de Bages*, que va il·lustrat magníficament; el núm. 19 de *Fràncies* (octubre de 1928); el núm. 98 de *Vida Tortosina* (27 de setembre).

Altres informacions

* El núm. 40 de "La Flama Literària", de Milla (30 de setembre), conté el següent:

"Storia della poesia come tecnica". Per G. Titta Rosa. Tre discorsi di Ugo Ojetti". Per Vincenzo Costantini. "Storia di psichiatria e scienze oculte". Per Emilio Serravalle. "Amor". Per Adolfo Francini. "La vita del mort". Per Lluís Barrollet. "Viaggio in Australia". Per Ugo Nibbi. "Berchet e il amico di Manzoni". Per Domenico Bufalanti. "Il moderno romanzo norvegese". Per Giacomo Prompioni. "La giornata di Rosina". Per Antonio Basso. "Il conte di Cavour". Per Giuseppe Lanzetta. "Un giapponese a dipinto". Per Mario Casanovi. "Naschere del tempo". Per Braccaglia. "Bontempiello Loto". Per Otto Savio.

* El número 314 de "Les Nouvelles Littéraires" (29 de setembre), conté el següent:

"Barres et nous", per Albert Thibaudet; "Marie Noëlle et les siens", per Lucien Descaves; "La Noix un papa blanc", per Pierre Milles; "La Conversion de Fiegar", per M. L. Paillet; "L'Épître des Livres", per Edmond Jaloux; "Maurice Barres et la Colline inspirée", per Gustave Cohen; "Les soirs de la République", per Gustave L. Nouze; i les acclamacions seccions bibliogràfiques i crítiques.

Cultura

INSTITUT FRANÇAIS

A l'Institut Français (Universitat de Tolosa) continua oberta la matrícula d'inscripció per als cursos de Llengua i Cultura francesa, que es reprendran el dia 5 del mes que som.

Es erida l'atenció sobre el curs d'Estudis Francesos i Superiors que van destinats molt especialment als joves i notes que desitgin perfeccionar-se en la seva cultura general.

La matrícula pot efectuar-se tots els dies feiners, d'onze a una i de cinc a vuit, a la secretaria, Aragó, 316, principal.

CURSOS DE LLENGUES CLÀSIQUES I MODERNES

Fins al dia 15 del mes que som quedarà oberta la matrícula reduïda dels cursos que com cada any es donen a la Federació Catalana d'Estudis Clàssics.

El curs de grec serà donat pel senyor Carles Ribà; el de llatí (elemental i superior), per mossèn Llorenç Ribet. L'anglès (elemental i superior), l'alemany (elemental i superior), francès (curs superior), per professors nadius.

Per a inscripcions a l'Institut de la Federació, Rivadeneira, número 3, segon (Plaça de Catalunya), de set a vuit del vespre.

La política

Diuenge al matí, a Montcada, fou objecte d'un acte d'homenatge, per part de l'Ajuntament i de la U. P. d'aquella població, el tinent d'alcalde de Barcelona, delegat d'Excmpla, senyor Marqués de Casa Pinó, al qual fou lliurat un àlbum amb moltes signatures d'altres tants admiradors.

EL SINDICAT LLUIRE DE FUNCIONARIS MUNICIPALS

Diu un diari:

"Ha dimisit la presidència dels sindicalistes l'Urrus de l'Ajuntament, el senyor Rico.

Sembla que el substituirà l'assembleista senyor Bru."

* CALMA POLITICA

En el resum de la situació financera que setmanalment fa el comentarista del "Diario del Comercio", es diu:

"En la vida política, quietud. Passado el momento de sorpresa de aquella conspiración que nos fue revelada por el Gobierno, nada que haga sospechar un malestar político pronunciado."

EL FUTBOL, LA LITERATURA I LA MÚSICA

La Hoja Oficial publica la següent ressenya de l'acte organitzat per la "Peña Ibérica" adreçada al R. C. D. Espanyol:

"En el amplio teatro Partendón se celebró el pasado sábado, por la noche, la anunciada velada literaria-musical en honor del R. C. D. Espanyol, en su entrada en el campeonato regional 1928-29, organizada por la entusiasta Peña Ibérica.

La fiesta fué brillantísima y contribuyó a su brillantez el numeroso

público que a la misma asistió, el cual completó todas las localidades, incluso los pasillos del teatro, siendo el elemento joven, y entre él la belleza del crecido número de señoritas que contribuyó al realce y éxito de la fiesta.

En primer término, el ibérico don Fernando Ors hizo una elegante presentación de los autores de la música y letra del himno "Peña Ibérica".

Con su fácil oratoria tuvo acertadas consideraciones hacia el Real Club Deportivo Español y Peña Ibérica, siendo largamente ovacionado.

Seguidamente, la banda del Regimiento de Badajoz, en su completo, con las secciones de cornetas e instrumental de cuerda, ejecutó con gran maestría y bajo la dirección del distinguido director don Julián Palanca, el programa musical designado, cuyas partituras fueron repetidas al clamor de incesantes ovaciones.

Al tocarse el himno, el señor Palanca otorgó al autor de la música del mismo, el formidable compositor don Luis Badosa, la dirección de la banda, estallando una delirante ovación, la que duró durante la ejecución de éste. En su repetición el público cantó con la letra del mismo, resultando un momento de gran emoción, vitoreándose a España y al Real Club Deportivo Español.

Don Luis Badosa dirigió también un trozo de la partitura de su obra "Gerona", preciosa sardana, igualmente ovacionada.

El ilustre letrado don Salvador Palau Rabassó pronunció su anunciado discurso, el cual fué un canto de amor a España y relato de virtudes ibéricas en pos de la fortaleza espiritual y material por medio del deporte. Fué largamente ovacionado.

El autor de la letra del himno, don Pedro Luis de Gálvez, poeta eminentísimo, leyó unas cuantas cuartillas de su poema ibérico, dedicado a la Peña Ibérica.

Completamente emocionado y mucho más al leer su vibrante obra, restó pudiera recitar tal y como él sabe hacerlo. Fué grandemente ovacionado.

A los acordes de la "Marcha Real" y ante delirante demostración de entusiasmo, los ibéricos y asistentes a la fiesta prorrumpieron en vivas a España, a la Peña Ibérica y al R. C. D. Espanyol.

A la fiesta asistieron representantes de las autoridades, de la Unión Patriótica, de las juventudes ibéricas de diferentes puntos de la península, del R. C. D. Espanyol, de la Peña Ventolrà y otros muchos que sentimos no recordar."

Notes de societat

Com sigui que ja està acabant-se el període estival, no és d'estranyar que al Majestie es comenci a senyalat la represa de la vida elegant i mundana a la nostra volguida ciutat en la temporada vinent.

Segons se'ns informa, els molts encàrrecs de banquets per a distingidíssims bodes pròximes a celebrar-se, i els compromisos dels seus esplendids salons per escollides famílies de la nostra èlita, per a diversos actes de societat que s'annuncien per a molt aviat, confirmen la indisputable i selecta suprema, per tots reconeguda, per a aquesta mena de celebracions, del magnífic Hotel del nostre únic i excepcional Passeig de Gràcia.

Això s'explica perfectament, si es té en compte, a més, recordar que el Majestie fou mereixedor del primer i únic premi concedit en disputat concurs a les excel·lències de la seva exquisida cuina, en la proposada Exposició Hotelera. Es clar, també, que a la renomada fama del Majestie Hotel Anglaterra, posada igualment de manifest per la seva constant i gran concurrència de passatgers i clients adictes, d'allò més escollit que arriba a la nostra ciutat, contribueix en gran manera al limitat dels seus preus i a la incompatible mobilitat de les seves condicions i tarifes.

Es, doncs, molt agradable elevar-se com no podem deixar de fer-ho, tractant-se de l'Hotel Majestie — al que ho té molt justificadament meregut.

La sastreria Mosella de L. Dauder

Aquests dies ha tingut lloc a l'entresol de la casa número 92 del Passeig de Gràcia la inauguració d'aquesta important casa.

Els seus locals espaiosíssims i situats en lloc tan cèntric i aristocràtic han guanyat encara amb el bon gust en que han estat decorats.

La gerència de la sastreria Mosella ha tingut l'encert d'encarregar la direcció de les reformes i decorat dels seus nous locals al senyor Marco, el qual, secundat admirablement pel plisser i moblista senyor Ibàñez, el fuster senyor Rabenold i altres importants elements (pintors, decoradors, electricistes, etc.), ha fet en aquella locals meravelles de bon gust i confort.

Amb motiu de la reobertura de la casa hi acudí el ho i millor del nostre món elegant.

Cal felicitar els senyors Mosella i Dauder per l'orientació que han sabut donar a la nova casa.

EL TEATRE

Novetats. — "La tia de Amèrica", comèdia en tres actes, de Carles Soldevila. — "Els analfabets", dos actes de Santiago Rossinyol

senyora Fornés i els senyors Aymerich i Gimbernat.

La comèdia de Rossinyol presenta en broma el problema de l'emigració del camp que deixa en tants llocs abandonats els conreus. El mal per a Rossinyol és en la cultura, en la gent dels pobles aprenent de llegir i d'escriure. I vet aci com humorísticament prova Rossinyol la seva tesi. Ningú en el poble que ens presenta, sabia de llegir ni d'escriure, llevat del secretari. Arriba, però, un mestre d'estudi. Els xicots comencen d'aprendre de llegir. I a mesura que en saben, emigren cap a ciutat. La terra es queda sense braços que la cultivin i les dones sense braços que les estimin. Tota l'obra té un to de broma. Però hi ha en el fons tant d'aquesta pietat melancòlica que rarament manca en les millors produccions de Rossinyol. Quan del poble ha emigrat ja gairebé tot el jovent, el secretari i el mestre es muren amb tristesa. Comprenden que si les coses segueixen així, tots els xicots es moriran de gana... I, resignats, agafen l'axada i se'n van melancòlicament a cultivar la terra...

Tot això, però, diríeu que és el pre-texte. L'obra sembla escrita més que res per a fer tres papers còmics — el de l'alcalde, el del mestre i el del secretari — aprofitant les qualitats excepcionals de l'Aymerich, de Gimbernat i de Galdar. I cal dir que tots tres, amb Rossinyol, han reeixit brillantment.

La tia d'Amèrica, és a dir, la tia Hortènsia, té alguna cosa de fada. De joventut s'embarcà cap a Amèrica, amb el seu marit, per fer fortuna. Ara, al cap de quinze anys, tornarà a Barcelona. Es vídua. Es rica. I, disposada a fer el bé, vol realitzar les il·lusions dels seus parents. Al seu cunyat, que posseeix una modesta perqueria de senyors, al carrer de Sant Jaume, li facilitarà un capital perquè posi un "Institut de Beauté" al Passeig de Gràcia. Als seus nebots — un noi i una noia en la flor de la vida — els ensenyarà de viure amb més comoditat, amb més luxe. A un altre parent, que treballa a l'esmentada perqueria, però que té ambicions literàries, li passarà una pensió, durant uns mesos, perquè pugui, descansant de tot altre treball, consagrar-se a la seva obra...

Però aquest no fa més que mostrar la seva ineptitud. I, d'altra banda, l'Institut de Beauté no marxa. Els clients no acudeixen. Hi ha més deutes cada dia... I els dos jovents no fan altra cosa que divertir-se. Ella es dedica a estudiar el batikiller, per al·lavorar-se de tota ocupació veritable. Ell, a fer l'amor a la manicura i a la massagista.

La tia Hortènsia comprèn el seu fracàs. Aquella gent no treballarà mai més que emposar per la misèria. A penes deixen de veure l'aspecte, s'abandonen, s'emmaneguen. Ho fien tot a l'atzar, a la sort. Cap vocació, cap ideal no els empeny. Són uns tramuntaners, uns tascalloters, incapaces de cap gran empresa. I quin diferència de com és ella, de com era el seu marit! A ell, quan un negoci els fallava, n'empraven tot seguit un altre. I sempre vigilants, sempre al peu del canó... I és per això que triomfaven... I així Soldevila, sense dir-ho amb paraules, fent-ho sentir només al través dels fets, afirma que la sort, que la fortuna no és més que d'aquells que saben domar-la amb llur esforç, amb llur treball. Els altres la tiran en contra dels seus i ni així sabran aprofitar-la.

La tia Hortènsia comprèn el seu fracàs... No, no podrà realitzar les il·lusions dels seus parents. La il·lusió, sense la voluntat per, entre mig, no té cap força... La tia Hortènsia es abandonarà a la seva sort. Ella tornarà a llur vida d'abans. Ella se'n tornarà a l'Havana... Esdevindrà novament la tia d'Amèrica. Serà, per a ella, la il·lusió de les coses que podrien ésser, però que, per manca de condicions, de voluntat, no es realitzen...

Explicada l'obra així, potser té una certa semblança amb les paraboles de Benavente. No és així, tanmateix. En

Península

Han estat extrets tres dels obrers sepultats en el túnel de Caminreal, dels quals solament n'hi havia un amb vida

En els treballs de neteja de les runes del teatre "Novedades" han estat trobats un altre cadàver de persona adulta i un os de criatura. Ha mort a l'hospital una altra nena, ferida en el sinistre

Un decret declara suspesa la implantació de l'assegurança ferroviària obligatòria

L'ACCIDENT FERROVIARI D'ANDALUSIA

EL TRASLLAT D'UNA DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Donat a les set del matí arribarà a Madrid el cadàver de l'ambulant de Correu víctima de la topada dels expressos d'Andalusia.

El fúrgo que el conduïx quedarà a l'estació fins a les deu, on la qual hora s'organitzarà l'enterrament.

Hi assistiran tots els seus companys.

Entre aquests s'ha fet una recepta per a socorrer la família.

MANIFESTACIONS D'UN MAQUINISTA

S'ha portat a Madrid el conductor del tren número 95. González García, que sofria ferides d'alguna importància a conseqüència de la opada dels expressos d'Andalusia.

Ha dit als periodistes que ell es dona compte de l'importància de la catàstrofe i a 600 metres, i aminorar la marxa a 30 quilòmetres per hora de 75 que anava.

Ha afegit que el maquinista del tren 95 no pogué donar-se compte de la topada, perquè en aquell moment anava per una corba.

Ha seguit dient que no ha venut aminorar la marxa, la catàstrofe hauria tingut molt tràgiques conseqüències.

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin. Vaig veure que alguns dels ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

MANIFESTACIONS D'UN METGE

El doctor Martí Torrens, metge de Màlaga, que viatjava en un dels trens sinistrats i que va assistir la majoria dels ferits, ha fet la següent relació de la catàstrofe de l'express d'Andalusia:

«Eren les 4'10 de la matada quan un fort soroll que jo veia amb molta claritat i que va despertar-me, vaig veure els dos trens immediats que havien col·lisionat, la porta trencada i el pany tort. Ràpidament vaig sortir al passadís, on ja hi havia diversos viatgers. Alguns ja estaven a terra i altres s'estaven aixecant amb dificultat. Vaig veure que els ferits estaven molt malament i que alguns ja havien mort. Vaig intentar ajudar-los, però no vaig poder fer res més que donar-los socors i intentar que no morissin.»

ENTERRAMENT D'UNA ALTRA DE LES VÍCTIMES

Ahí, diumenge, fou enterrat pels seus familiars Antoni Berenguer Ferrer, mort dissabte passat a l'hospital Provincial, a conseqüència de les ferides que sofrí en l'incendi del "Novedades".

MOR UNA ALTRA NENA FERIDA

A les onze del matí ha mort la nena Josefa García Revilla a l'hospital Provincial, una altra de les víctimes del teatre "Novedades".

El seu pare, Pere García, que ho és també de les nenes Virginia, Lluïsa i Esperança, ha referit que en iniciar-se el sinistre es trobava en un departament reservat del col·lisió esperant la seva filla Pepeta.

La gentada que fugia, folla, l'arrossegà fins al carrer, on trobà la seva esposa i les altres filles, excepte la Pepeta.

El salvament de Virginia i Esperança fou obra de Lluïsa Aldea, cosí de les nenes, el qual lluità esforçadament contra l'empenta de la multitud clavà les seves mans a la paret protegint en el forat format amb el seu cos i el mur les nenes, i així avançaren fins arribar a una finestra que s'obria a molt poca alçada, a un pati. Un cop a la finestra baixà les nenes, i ell saltà següentment, i llavors comprovà amb alegria que el pati no tenia sortida.

Mig atordit per l'espès fum que envaïa el pati hagué d'elevat les nenes fins a la mateixa finestra per la qual creia salvar-les i dominant el tumult amb la mateixa heroica manera assolí arribar fins al carrer, on, ple d'angúnia i ansietat esperaven els pares de les nenes.

Després de la inspecció ocular efectuada el dissabte al teatre de Novedades, el jutge especial i el fiscal acordaren demanar a l'Ajuntament i a la Direcció de Seguretat una sèrie de dades relatives a l'estat en què es trobava el teatre durant el seu funcionament en temporades anteriors i en l'actualitat en el moment d'ocórrer la catàstrofe.

NENES RECOLLIDES PER LA JUNTA DE PROTECCIO

Aquest matí el governador, senyor Martín Alvarez, en rebre els periodistes els ha manifestat que havien estat admeses en la Junta Provincial de Protecció a la Infància les nenes, Rosa, Alexandra i Maria Muñoz González, filles d'un veí del pont de Vallecas que va morir en la catàstrofe.

Ha manifestat també que la dita Junta acollirà a tots els nens que hagin quedat orfens en perdre els seus pares en l'incendi del Teatre de Novedades i als fills dels que es troben ferits fins que acabi la seva curació.

ES TROBAT UN ALTRE CADÀVER

Aquesta tarda han continuat els treballs de desenrallament en el Teatre de Novedades.

Entre les runes ha estat trobat primerament un os que pel seu tamany se suposa que pertany al cos d'una criatura.

Més tard, a dos quarts de cinc s'ha trobat un cadàver en complet estat de putrefacció fins al punt que no s'ha pogut precisar si era d'un home o d'una dona encara que pel seu tamany sembla que és d'una persona adulta. De moment s'ha pensat si seria el de l'apuntador del teatre, senyor Oller, desaparegut en la catàstrofe, el cadàver del qual no ha aparegut encara. Junct al cos han estat trobats un rellotge d'home amb cadena i un portamonedes; això ha esvatat la suposició que el cadàver fos el del senyor Oller, ja que els seus familiars asseguren que no portava rellotge ni diversos dels objectes trobats.

A dos quarts de set de la tarda, el jutge especial s'ha traslladat al teatre de Novedades per a instruir diligències relacionades amb els treballs de desenrallament.

Li han donat compte que s'havia trobat un abric de nen, un collar i diverses monedes. El jutge ha disposat que fossin cridades les famílies de Serrall Díaz, l'ajudant de tramoiista i de l'apuntador Oller perquè reconeguessin els efectes trobats.

LA NETEJA DEL PATI DE BUTAQUES

Madrid, 2.—A primeres hores d'aquest matí han començat els treballs de desenrallament al teatre "Novedades". Hi treballa una brigada de bombers i una altra de vies i obres de l'Ajuntament.

Els treballs han estat presenciat pel cap del servei d'incendis, senyor Monasterio, i pel regidor delegat d'aquest servei senyor Colá.

Al migdia ha acabat el desenrallament de la sala de butaques del des-

LA INCENDI DEL "NOVEDADES"

FUNERALS EN SUPRAGI DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Aquest matí, a les onze, s'han celebrat a la Catedral solenns funerals en supragi de les víctimes del teatre "Novedades".

Ha oficiat el bisbe de Madrid, Alcalá.

Han assistit a l'acte religiós el ministre de la Governació, el capità general de Madrid, el president de la Diputació, l'alcalde amb una representació de l'Ajuntament i l'ambaixador de Portugal.

També hi assistiren nombrosos familiars de les víctimes. El director d'orquestra Sr. Catús Vela amb alguns artistes.

Després de la missa es cantà un solemne responso.

També s'han celebrat funerals per les víctimes a l'església de Santa Maria, organitzats per la Congregació de Nostra Dona de la Flor de Lis.

LA INCENDI DEL "NOVEDADES"

FUNERALS EN SUPRAGI DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Aquest matí, a les onze, s'han celebrat a la Catedral solenns funerals en supragi de les víctimes del teatre "Novedades".

Ha oficiat el bisbe de Madrid, Alcalá.

Han assistit a l'acte religiós el ministre de la Governació, el capità general de Madrid, el president de la Diputació, l'alcalde amb una representació de l'Ajuntament i l'ambaixador de Portugal.

També hi assistiren nombrosos familiars de les víctimes. El director d'orquestra Sr. Catús Vela amb alguns artistes.

Després de la missa es cantà un solemne responso.

També s'han celebrat funerals per les víctimes a l'església de Santa Maria, organitzats per la Congregació de Nostra Dona de la Flor de Lis.

LA INCENDI DEL "NOVEDADES"

FUNERALS EN SUPRAGI DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Aquest matí, a les onze, s'han celebrat a la Catedral solenns funerals en supragi de les víctimes del teatre "Novedades".

Ha oficiat el bisbe de Madrid, Alcalá.

Han assistit a l'acte religiós el ministre de la Governació, el capità general de Madrid, el president de la Diputació, l'alcalde amb una representació de l'Ajuntament i l'ambaixador de Portugal.

També hi assistiren nombrosos familiars de les víctimes. El director d'orquestra Sr. Catús Vela amb alguns artistes.

Després de la missa es cantà un solemne responso.

També s'han celebrat funerals per les víctimes a l'església de Santa Maria, organitzats per la Congregació de Nostra Dona de la Flor de Lis.

LA INCENDI DEL "NOVEDADES"

FUNERALS EN SUPRAGI DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Aquest matí, a les onze, s'han celebrat a la Catedral solenns funerals en supragi de les víctimes del teatre "Novedades".

Ha oficiat el bisbe de Madrid, Alcalá.

Han assistit a l'acte religiós el ministre de la Governació, el capità general de Madrid, el president de la Diputació, l'alcalde amb una representació de l'Ajuntament i l'ambaixador de Portugal.

També hi assistiren nombrosos familiars de les víctimes. El director d'orquestra Sr. Catús Vela amb alguns artistes.

Després de la missa es cantà un solemne responso.

També s'han celebrat funerals per les víctimes a l'església de Santa Maria, organitzats per la Congregació de Nostra Dona de la Flor de Lis.

LA INCENDI DEL "NOVEDADES"

FUNERALS EN SUPRAGI DE LES VÍCTIMES

Madrid, 2.—Aquest matí, a les onze, s'han celebrat a la Catedral solenns funerals en supragi de les víctimes del teatre "Novedades".

Ha oficiat el bisbe de Madrid, Alcalá.

Han assistit a l'acte religiós el ministre de la Governació, el capità general de Madrid, el president de la Diputació, l'alcalde amb una representació de l'Ajuntament i l'ambaixador de Portugal.

També hi assistiren nombrosos familiars de les víctimes. El director d'orquestra Sr. Catús Vela amb alguns artistes.

Després de la missa es cantà un solemne responso.

També s'han celebrat funerals per les víctimes a l'església de Santa Maria, organitzats per la Congregació de Nostra Dona de la Flor de Lis.

EL PACTE NAVAL FRANCO-BRITANIC

ELS COMENTARIS AMERICANS

Nova York.—Els diaris segueixen comentant la resposta americana sobre el tractat naval franco-britànic. En general tots els periòdics, sense distinció de tendència política defensen el punt de vista del Govern i acusen a la Gran Bretanya de repetir la maniobra encaminada a escapar a la limitació del tonelatge total dels creuers.

Alguns diaris publiquen amb grans titulars la part essencial de la resposta, especialment el paràgraf en què Nordamèrica declara que no admet que el pacte franco-britànic li sigui aplicat.

Malgrat aquesta actitud, la premsa deixa entendre ben clarament la possibilitat de noves negociacions per tal d'arribar a una intel·ligència amb Europa.—Fabra.

EL PARTIT LABORISTA ANGLÉS DEMANA L'ANULLACIO IMMEDIATA DEL PACTE

Londres, 1.—El Consell executiu del partit laborista ha aprovat una resolució demanant la immediata anul·lació de l'acord naval anglo-francès, l'evacuació de Renància i que sigui convocada amb urgència la Conferència del desarmament.—Fabra.

UNA OPINIO

Londres, 1.—El senyor Hearst, propietari d'un important grup de periòdics americans, en ésser interrogat sobre la resposta americana relativa al Pacte naval franco-anglès, ha declarat que estava perfectament justificada en la seva primera part, i ha afegit que, personalment, era oposat a tota supressió o reducció del nombre de submarins americans.—Fabra.

EL QUE DIU EL CAP D'INCENDIS DE BERLIN

Els periodistes s'han entrevistat amb els caps d'incendis de Berlín i de Dusseldorf, que han vingut a Madrid per a informar-se de les causes del sinistre de Novedades i de les possibles conseqüències.

El cap d'incendis de Berlín ha dit:

«Tenim a Berlín molts teatres tan vells com el "Novedades", construïts íntegrament gairebé de fusta. Segons l'opinió d'aquests tècnics, el Cos de Bombers de Madrid està perfectament organitzat.

Algunes mesures adoptades com a precaució els semblen contraproduents.

Per exemple, es veuen alguns cartells que diuen "Sortida per a casos d'incendi".

—El públic, en aquests moments de pànic, mai no es fixa en aquestes indicacions i cerca la sortida per instint, principalment per on recorda haver entrat. A Espanya en diuen que s'entra a totes les localitats per on es vol i se surt igual. Nosaltres, al darrera de cada bitllet posem la porta per on correspon sortir, i sempre s'utilitzen totes; així el públic es va acostumant a sortir en ordre. Almenys s'aconsegueix aquest avantatge.

—Nosaltres, desgraciadament, tenim més focs que vobaltres. Aproximadament es donen 30 alarmes diàries a Berlín.

—El servei d'incendis de Madrid em sembla bo, però pobre. Per exemple: hi ha poc mangueratge. Nosaltres tenim 25 quilòmetres de mangueres.

El cap de bombers de Dusseldorf ha dit que a Alemanya s'obliga a proves diàries els serveis de seguretat en els teatres i els que no són municipals se'ls obliga a tenir bombers. A Berlín hi ha 1.600 bombers i 2.000 auxiliars. A Madrid només n'hi ha 125.

El cap d'incendis de Berlín ha dit que allí s'adopten en els teatres alemanys totes les precaucions. El telé mètic està de forma que es baixa a un sol moviment; hi ha telé de pluja que inunda l'escenari; a més hi ha una sèrie de bombes automàtiques que amb tota rapidesa s'obren en cas d'incendi, per a evitar que els espectadors morin per asfixia.

UN TELEGRAMA DEL CAP DEL GOVERN AMB MOTIU DE LES CATASTROFES

Madrid, 1.—El general Primo de Rivera ha tramès al vice-president del Consell de ministres, senyor Martínez Anido, el següent telegrama:

«Informes V. E. sobre los nuevos accidentes trágicos que hay que lamentar hoy apenas mi ánimo, ya bastante afligido por anteriores catástrofes anteriores, pero no lo harán decaer, pues comprendo que ahora necesita su mayor fortaleza para sobreponerse a estas adversidades y luchar por vencer sus tristes consecuencias.

«Expreso V. E. por medio más eficaz, a las familias de las víctimas, el sentimiento con que S. N. y real familia acaban de conocer por mí los detalles de los dos nuevos siniestros, y el más con el Gobierno, que acudirá a mitigar la pena de los dolientes.

Lo saluda.

UN DECRET SUSPEN LA IMPLANTACIO DE L'ASSEGU-RANCA FERROVIARIA OBLI-GATORIA

Madrid, 1.—La "Gaceta" publica la següent disposició:

«Senyor: No ha estat possible, en el termini de temps que ha mitjançat d'ençà que es publica a la "Gaceta" el R. D. núm. 1.562 de la Presidència del Consell de ministres, de data 30 d'agost darrer, que estableix l'assegurança obligatòria i ferroviària, om

aparegut teatre, que ha estat escomollada minuciosament. No s'ha trobat res de particular.

Al peu de l'anomenada "escala trágica", s'ha trobat un abric de noia intacte, llenat, naturalment, de les taques que s'hi produïren per la pols de les runes i l'aigua. També ha estat trobat un collar, que devia pertànyer a la mateixa dissortada noia, car estava molt prop de l'abric; una gorra d'home, una sabata de dona, unes monedes i uns lents de teatre.

Minuts abans de les dotze, el senyor Monasterio ha abandonat el lloc del succeís per acompanyar el cap i sotscap del cos de bombers de Berlín, que havien anat a veure les runes de l'esmentat teatre.

LA SUBSCRIPCIO

L'alcalde ha dit aquest matí als periodistes que els danificats per la catàstrofe del teatre "Novedades" no han de deixar de fer declaració de pèrdues a l'oficina de policia urbana, tant els que sofríren pèrdues materials com dels ferits i morts.

Ha dit també que la subscripció pública per a socorrer els danificats ascendia a 82.649'30 pessetes. Després l'ha visitat el senyor Otamendi, de la Companyia del Metropoli, per a fer-li lliurament de 2.000 pessetes, i el senyor Ali per a fer-li lliurament, també de 2.000 pessetes, en nom de les Companyies Transmitediterrània, amb destinació a l'esmentada subscripció.

Finalment ha dit el senyor Aristzabal que la Junta de socors als danificats es reuneix tots els dies per a atendre amb tota urgència els casos d'auxili als necessitats que ho demanin.

EL QUE DIU EL CAP D'INCENDIS DE BERLIN

Els periodistes s'han entrevistat amb els caps d'incendis de Berlín i de Dusseldorf, que han vingut a Madrid per a informar-se de les causes del sinistre de Novedades i de les possibles conseqüències.

El cap d'incendis de Berlín ha dit:

«Tenim a Berlín molts teatres tan vells com el "Novedades", construïts íntegrament gairebé de fusta. Segons l'opinió d'aquests tècnics, el Cos de Bombers de Madrid està perfectament organitzat.

Algunes mesures adoptades com a precaució els semblen contraproduents.

Per exemple, es veuen alguns cartells que diuen "Sortida per a casos d'incendi".

—El públic, en aquests moments de pànic, mai no es fixa en aquestes indicacions i cerca la sortida per instint, principalment per on recorda haver entrat. A Espanya en diuen que s'entra a totes les localitats per on es vol i se surt igual. Nosaltres, al darrera de cada bitllet posem la porta per on correspon sortir, i sempre s'utilitzen totes; així el públic es va acostumant a sortir en ordre. Almenys s'aconsegueix aquest avantatge.

—Nosaltres, desgraciadament, tenim més focs que vobaltres. Aproximadament es donen 30 alarmes diàries a Berlín.

—El servei d'incendis de Madrid em sembla bo, però pobre. Per exemple: hi ha poc mangueratge. Nosaltres tenim 25 quilòmetres de mangueres.

El cap de bombers de Dusseldorf ha dit que a Alemanya s'obliga a proves diàries els serveis de seguretat en els teatres i els que no són municipals se'ls obliga a tenir bombers. A Berlín hi ha 1.600 bombers i 2.000 auxiliars. A Madrid només n'hi ha 125.

El cap d'incendis de Berlín ha dit que allí s'adopten en els teatres alemanys totes les precaucions. El telé mètic està de forma que es baixa a un sol moviment; hi ha telé de pluja que inunda l'escenari; a més hi ha una sèrie de bombes automàtiques que amb tota rapidesa s'obren en cas d'incendi, per a evitar que els espectadors morin per asfixia.

UN TELEGRAMA DEL CAP DEL GOVERN AMB MOTIU DE LES CATASTROFES

Madrid, 1.—El general Primo de Rivera ha tramès al vice-president del Consell de ministres, senyor Martínez Anido, el següent telegrama:

«Informes V. E. sobre los nuevos accidentes trágicos que hay que lamentar hoy apenas mi ánimo, ya bastante afligido por anteriores catástrofes anteriores, pero no lo harán decaer, pues comprendo que ahora necesita su mayor fortaleza para sobreponerse a estas adversidades y luchar por vencer sus tristes consecuencias.

«Expreso V. E. por medio más eficaz, a las familias de las víctimas, el sentimiento con que S. N. y real familia acaban de conocer por mí los detalles de los dos nuevos siniestros, y el más con el Gobierno, que acudirá a mitigar la pena de los dolientes.

Lo saluda.

UN DECRET SUSPEN LA IMPLANTACIO DE L'ASSEGU-RANCA FERROVIARIA OBLI-GATORIA

Madrid, 1.—A primeres hores d'aquest matí han començat els treballs de desenrallament al teatre "Novedades". Hi treballa una brigada de bombers i una altra de vies i obres de l'Ajuntament.

Els treballs han estat presenciat pel cap del servei d'incendis, senyor Monasterio, i pel regidor delegat d'aquest servei senyor Colá.

Al migdia ha acabat el desenrallament de la sala de butaques del des-

Estranger

El Consell federal helvètic ha protestat contra determinades mesures italianes a la frontera

El Govern italià ha protestat contra les campanyes antifeixistes de la Premsa iugoslava

S'han produït noves col·lisions a Austràlia. Ha acabat la vaga a Port Adelaide

LA RESPOSTA BRITANICA ES FARA ESPERAR

Londres, 1.—En els centres anglesos ben informats es declara que és probable que la contestació del Govern britànic a la nota de Washington no sigui immediata.

Respecte a això hom fa observar que el Departament d'Estat nordamericà tardà algunes setmanes en contestar a la nota anglesa i que, per tant, per ésser necessari estudiar l'indignació de la nota americana, cal suposar que tardarà també quelcom en redactar-se la contestació britànica, i després seguir un canvi d'impressions per la via diplomàtica.

En certs centres anglesos no amaguen que la divulgació del text del Conveni naval franco-anglès, que s'havia guardat secret per a facilitar les negociacions en el cas de no ésser acceptat pels Estats Units, no ha contribuït a facilitar aquestes negociacions, tota vegada que els punts sobre els quals havia de buscar-se un acord eren precisament els indicats en aquell document.—Fabra.

FRANCA

EL RESTABLIMENT DE L'HORA NORMAL

París, 1.—A la nit del dissabte al diumenge vinent es restablirà a tota la República, l'hora normal d'hivern.—Fabra.

INTERRUPCIO FERROVIARIA

París, 1.—S'han produït fortes inundacions en diversos departaments del Sud-est.

Prop de Briançon, la línia ferra-ha ha quedat tallada i interrompuda la circulació ferroviària. A la vall de Valgodemard les comunicacions han quedat també interrompudes, i diverses poblacions inundades. El

ACABAT EL BANQUET, TOTS ES DIRIGIRAN A LA PLAÇA DEL Poble, amb l'objecte de celebrar el míting auriat.

La pluja, que no deixà de caure durant tot el temps, féu que es suspengués l'acte de la plaça, i tots es traslladaren novament al frontó, on se celebrà el míting.

Parlà en primer lloc el

GRAN BREITANYA

LA FUNDACIO
ROCKEFELLER

Londres, 1.—La fundació Rockefeller ha ofert a la Universitat de Cambridge 700.000 lliures esterlines per al moment dels estudis de fisiologia.

La Universitat haurà de contribuir a aquesta nova càtedra amb una quantitat que es calcula ascendirà a 229 mil lliures esterlines.—Fabra.

ELS LABORISTES CONTRA
ELS COMUNISTES

Londres, 1.—Telegrafen de Birmingham que a la Conferència del partit laborista que se celebra en aquella població fou aprovada per una gran majoria una resolució presentada pel Consell executiu del partit a favor que els comunistes siguin exclòs de les files del partit.—Fabra.

ELS LABORISTES NO ES VO-
LEN UNIR AMB ELS LIBE-
RAIS DISSIDENTS

Birmingham, 1.—En inaugurar-se la Conferència del partit laborista, el líder, senyor Gausburg, ha pronunciat un discurs declarant que tota temptativa que es realitzi per a unir el laborisme amb les restes dissidents del liberalisme fracassarà completament.—Fabra.

SUISSA

EL CONSELL FEDERAL PRO-
TESTA CONTRA DE ERMI-
NADES DISPOSICIONS ITA-
LIANES

Berna, 1.—El Consell federal suís ha protestat formalment prop del representant d'Itàlia per les noves restriccions preses sense previ anuonci a la frontera, entre les poblacions de Brieg i Centovalle.—Fabra.

ALEMANYA

COLLISIO ELECTORAL
A HAMBURG

Hamburg, 1.—Amb motiu de celebrar-se les eleccions comunals, un lloc a una collisió entre els afiliats a l'associació nacionalista Bandera de l'Imperi, els comunistes i els ex-combatents. De la collisió en resultaren dotze persones ferides greument i un centenar de contusionats.—Fabra.

UNA ALTRA COLLISIO
A BERLIN

Berlin, 1.—Durant una manifestació organitzada pel partit obrer, la multitud tractà de penetrar en una sala on es realitzava una reunió d'un altre partit. Es produí una collisió i hi hagué d'intervenir la policia. Hi ha 40 ferits, d'ells tres de greus.—Fabra.

Berlin, 1.—Durant el discurs pronunciat pel senyor Hilley en la gran manifestació socialista celebrada ahir en aquesta capital, es produïren violentes lluites pels carrers entre socialistes i comunistes. La policia donà algunes càrregues i practicà violenta detencions. Ingressaren a l'hospital en qualitat de delinqüents quatre ferits greus.—Fabra.

VAGA A LES DRASSANES

Berlin, 1.—Aquest matí s'han declarat en vaga els obrers de les drassanes marítimes d'Alemanya, per qüestions de sous.

El nombre de vaguistes és de cinquanta mil.—Fabra.

CONTRA ELS MONARQUICS

Berlin, 1.—En una carta que ha estat dirigida al president del Reich pel Comitè director de l'Ordre dels Joves Alemanyans, aquest Comitè expressa la seva inquietud per les noves orientacions que es noten en l'actuació de l'Associació Casé d'Acer, i es pronuncia contra tot intent de restauració monàrquica.—Fabra.

LA PREMSA CONTRA
ZALESKI

Berlin, 1.—El Comitè director de la Federació de la Premsa alemanya ha aprovat una resolució relativa als atacs formulats contra la premsa alemanya pel ministre de Negociis estrangers polonès, senyor Zaleski, en passar per aquesta capital.

La resolució fa constar que l'acte d'aquest senyor acusant d'una manera general la premsa d'un altre país de mancar a la veritat, no té precedent en la història de les relacions internacionals, i que aquest fet es considera molt mésament amb el desig de millorar les relacions entre Alemanya i Polònia.

La Federació de la Premsa alemanya rebutja la insinuació d'una animositat general d'aquella premsa contra Polònia, i afirma que aquesta insinuació està del tot desproveïda de fonament.—Fabra.

AUSTRIA

Vienna, 1.—El Comitè general de policia ha prohibit la celebració de la jornada socialista dels obrers, que estava anunciada per al dia 7 de l'actual.

La tractava d'una tercera manifestació, que havia de celebrar-se en forma que les autoritats de Heimehren i del Schutzbund.—Fabra.

BALCANS

GRECIA VOL ESTABLIR
UNA SERIE DE TRACTATS

París, 1.—El diari "Excelsior" diu que el senyor Venizelos assegurà al ministre d'Afers Estrangers de Iugoslàvia, senyor Marinkovitch, que el recent tractat italo-grec és el primer d'una sèrie que Grècia desitja concertar amb diversos països. S'assegura que al senyor Ve-

nizelos ha acceptat la invitació del ministre turc, Ismet Inönü, per a traslladar-se a Angora.—Fabra.

DESMENTIMENT

París, 1.—Ha estat desmentida categòricament una informació publicada per un diari d'Alençes, relativa a suposades converses sostenudes a París pels senyors Venizelos i Marinkovitch, ministre d'Afers Estrangers de Iugoslàvia.—Fabra.

LES DECLARACIONS
DE VENIZELOS
A LONDRES

Londres, 1.—Durant el curs d'un interviu celebrat amb un redactor de l'Agència Reuter, el senyor Venizelos ha declarat que l'objecte del seu viatge a aquesta capital era explicar les gestions que havia realitzat a Roma i assegurar que no pot existir cap malentès referent al particular.

Ha ategit que tant els alts funcionaris del Govern de Londres com del de París semblen que estan conformes amb l'ur política, encaminada, d'una manera especial, a la conclusió de pactes d'amistat amb tots els països veïns de Grècia, addueix amb Bulgària, Iugoslàvia, Turquia i Albània.

El senyor Venizelos ha dit que era oposat a la conclusió d'aliances als Balcans, però que treballa per a arribar a una entesa amb Turquia, i que espera signar molt aviat un pacte d'amistat amb Bulgària.

Ha ategit que, al seu judici, és essencial que existís una amistat real entre Bulgària i Iugoslàvia, i ha acabat dient que està disposat a acceptar una invitació per a traslladar-se a Angora, tan aviat com els afers grecoturcs es trobin en situació d'arribar a un aranjament aviat i definitiu.—Fabra.

TURQUIA

LA T. S. F. A TURQUIA

Angora, 1.—El Servei Meteorològic Militar de la República turca transmetrà en el successiu per T. S. F. durant tres vegades tots els dies, a totes les estacions inalambriques del món, les informacions meteorològiques dels dotze llocs d'observació estesos a Turquia.

La primera emissió, amb les dades recollides a les set del matí, serà efectuada a les 8:30 (hora de Greenwich), amb una longitud d'ona de 17.650 metres.

Les observacions de la una de la tarda seran retransmeses a les 1:50 amb una longitud d'ona de 3.022 metres.

La darrera emissió amb les dades recollides fins a les sis de la tarda, serà radiotelegrafiada a les 7:30 amb longitud d'ona igual a l'anterior emissió.

Totes les transmissions seran fetes d'acord amb el Codi internacional.—Fabra.

MARROC

ELS DISSIDENTS
DE LA ZONA FRANCESA

París, 1.—Telegrafen de Rabat al "Petit Parisien" que en el districte d'Alau una perlluda de dissidents intentà atacar les forces d'aliança entre Bu i Immal i Tiffort.

Tan aviat com s'inicià l'agressió les forces que guarden aquest darer lloc contratacaren, i feren fugir els rebels, que foren perseguits per elements addicte.

Més cap al sud, a la regió dissident de l'Àitles, s'han assenyalat lluites aferrades entre les tribus no sotmeses d'Oob el Abid.—Fabra.

INDIA

UN PERIODIC ENEMIC
DELS METGES

Calcuta, 1.—El diari "Economician" ha estat penyorat amb mil rupies i els seus directores condemnats a tres mesos de presó, per calúnnies.

La mesura s'ha obert a que aquest periòdic afirmà que alguns metges dels que assistien els ferits en un accident ferroviari estaven el dia 7 d'agost, passat, havien robat alguns d'aquests ferits.—Fabra.

XINA

CONTRA ELS PIRATES

Canton, 1.—Les autoritats xineses estan realitzant tota mena d'esforços per aconseguir cercar els pirates que prengueren part en l'abandó del vaixell "Anking". Van assassinar un oficial anglès.—Fabra.

JAPÓ

L'ESTABLIMENT
DEL JURAT

Toquio, 1.—Avui ha estat promulgat a tot el país, l'establiment del jurat, que havia estat votat per la Dieta, fa cinc anys i l'aplicació del qual no ha estat decidit fins després de molta assaig.—Fabra.

AMERICA LLATINA

LA VIDA INCOMODA DELS
DIARIS ESTRANGERS
AL BRASIL

Porto Alegre (Brasil), 1.—Els estudiants de Sant Leopold, una de les més antigues colònies alemanyes establertes al Brasil, han assaltat les oficines del periòdic alemany "Deutsche Post", i a qual ha alguns dels publicats articles que critiquen durament la conducta observada pels estudiants de Dret, de Sao Paulo.

Amb aquest van tres els periòdics estrangers assaltats recentment pels estudiants.—Fabra.

MORT D'UN EX-PRESIDENT
BRASILER

Sao Paulo, 1.—Ha mort l'ex-president de l'Estat de Sao Paulo, senyor Tirica.—Fabra.

UNA BOMBA
A BUENOS AIRES

Buenos Aires, 1.—Ahir esclatà una bomba en el barri de Paterna, i resultaren greument ferits dos nens de poca edat.—Fabra.

LES RELACIONS ENTRE
COSTA-RICA I PANAMA

San José de Costa Rica, 1.—En els centres ben informats s'anuncia que, gràcies als bons oficis del Govern de Xile, van a ésser represses les relacions diplomàtiques amb Panamá, que havien quedat interrompudes l'any 1921 com a conseqüència d'una divergència sorgida entre els Govers de Costa Rica i Panamá, sobre la línia fronterera que separa aquests països.—Fabra.

ESTATS UNITS

NOUS DIRIGIBLES

Berlin, 1.—El Departament de Marina dels Estats Units està negociant amb la companyia alemanya Goodyear Zepellin la construcció de dos dirigibles que tindran sis milions i mig de pous cúbics de cabuda.

El cost d'aquests dirigibles es calcula en vuit milions de dòlars.—Fabra.

AFRICA

LA CORONACIO
DEL RAS TAFARI

Londres, 1.—Segons notícies rebudes en aquesta capital, el Ministre d'Afers estrangers d'Abissínia ha anunciat que l'emperadriu d'Eliopia ha concedit la dignitat reial al Ras Tafari, que fins ara venia exercint el càrrec de regent.

La coronació tindrà lloc el dia 7 de l'actual.—Fabra.

OCEANIA

SEMBLA INEVITABLE
LA VAGA GENERAL
A AUSTRALIA

Melbourne, 1.—Sembla inevitable la declaració de la vaga general a tot els països, com a conseqüència del conflicte del treball creat pels carregadors i descarregadors dels ports.

Les negociacions per arreglar el conflicte segueixen, però sense grans possibilitats d'èxit. Prop dels domicilis de diversos empresaris de càrrega i descàrrega han estat llançades bombes, algunes de les quals han esclatat sense produir víctimes. La policia ha tancat que prendre severes mesures. Nombrosos ciutadans han respost a la crida del Govern oferint-li els seus serveis per a ajudar a la policia. Solament a Adelaida, on el moviment vaguista és molt violent, s'han enrolat mil policies voluntaris.—Fabra.

MES DETALLS DE LA VAGA

Melbourne (Austràlia), 1.—Al conflicte plantejat per la vaga dels dockers de moment no se li veu solució.

Les vaguistes han rebutjat la nova llei que obliga als dockers a enrolar-se per a obtenir la carta de treball.

Els armadors que han acceptat els ofers dels dockers voluntaris s'han vist sorpresos amb que les tripulacions dels vapors els han anunciat que no es farien a la mar portant a bord esquiroles.

S'han reproduït les col·lisions entre obrers voluntaris i els vaguistes. Han resultat diversos ferits. La policia ha practicat detencions.

El Govern federal ha anunciat que per la seva part no està disposat a transigir amb les exigències dels vaguistes i que mantindrà amb fermesa la llei que els dockers han de prendre la carta de treball per a poder ésser llogats.

MES COLLISIONS

Melbourne, 1.—S'han produït nombroses col·lisions a diverses parts de la ciutat, entre vaguistes i obrers no sindicats. Un gran nombre de vaguistes s'establiren prop de l'oficina de reclutament de treballadors, i els insultaren i maltractaren d'obra.

Varen resultar alguns ferits que hagueren d'ésser hospitalitzats. La policia calgué que intervingués.

El conflicte obrer segueix estacionari a tots els ports.—Fabra.

MILLORE LA SITUACIO?

Adelaida, 1.—La situació no és tan greu com la setmana passada.

El Govern ha disposat que totes les persones que posseïen armes de foc s'inscriguin en un registre especial.

Els hotels de la ciutat i dels voltants romanen tancats avui per ordre governatiu.—Fabra.

MES DISTURBIS

Melbourne, 1.—S'han reproduït els disturbis. Diversos obrers grocs han estat atacats pels sindicats. La major part dels agredits procedeixen de països del mig d'Europa. Els ferits han ingressat en els hospitals.

Bombes i reunites les relacions dels Sindicats de tots els Estats.

LA POLICIA REPRIMEIX DI-
FICILMENT ELS DESORDRES

Melbourne, 1.—La situació en tot el que afecta als serveis marítims de cada vegada més crítica.

El treballadors voluntaris han estat perseguits, i alguns han resultat greument ferits, tot i que ésser traslladats ràpidament a l'hospital.

La policia, malgrat els grans esforços que ha realitzat, s'ha vist impotència per a impedir els desordres, i tan sols degut a haver rebut reforços aconseguí restablir la tranquil·litat.

S'han practicat nombroses detencions i s'ha ordenat que la policia, degudament reforçada, continuï patrullant, per a reprimir els incidents.—Fabra.

HA ACABAT LA VAGA
A PORT ADELAIDA

Port Adelaida, 1.—Els obrers del port han decidit donar per acabada la vaga que venien sostenint.—Fabra.

AERONAUTICA

EL RECORD DE DURADA

San Diego (Califòrnia), 1.—Els aviadors Brock i Schae, que l'any passat realitzaren la travessia aèria a Toquio per Europa, se sostenen ja dos dies en l'aire, amb el fi d'establir un nou rècord de durada de vol.

Aquests aviadors han manifestat que creuen disposar de l'essència necessària per a mantenir-se durant vint-i-quatre hores a l'aire.—Fabra.

LES AVARIES DE L'AUTOGIR
LA CIERVA APARIADA

Le Bourget, 1.—Les avaries que sofria fa pocs dies l'autogir del senyor Lacierva han quedat ja reparades. L'aparell realitzarà demà alguns vols de prova.—Fabra.

ESPORTS

FUTBOL

Berlin, 1.—En el match de futbol celebrat a Estoccolma, Suècia ha vençut a Alemanya per dos gols a zero.

En el match de boxa celebrat a Dortmund, l'alemany Hayman ha vençut l'anglès Crosekey.

L'alemany Cziron ha estat vençut per K. O. per l'anglès Jones.—Fabra.

MOTORISME

Munxa, 1.—Gran premi de motociclisme.

Categoria de 250 centímetres cúbics. 300 quilòmetres. Guanyà Gherzi sobre Cuzzi.

Categoria de 500 centímetres. Guanyà Francoini sobre "Sambian".

Categoria de 750. Guanyà Nuvolari sobre "Bianchi".—Fabra.

UNA CONFUSIO

París, 1.—Comuniquen de Lille al "Echo de Paris" que a causa d'una confusió lamentable, el públic que sortia d'un cinema es veié sobtadament atacat per la policia, que cregué que es tractava d'una manifestació de vaguistes. Han resultat ferits una dona i dos nens.—Fabra.

ELS ESPECTADORS D'UN
CINEMA SON PRESOS PER
VAGUISTES

París, 1.—Comuniquen de Lille al "Echo de Paris" que a causa d'una confusió lamentable, el públic que sortia d'un cinema es veié sobtadament atacat per la policia, que cregué que es tractava d'una manifestació de vaguistes. Han resultat ferits una dona i dos nens.—Fabra.

DE MADRID

HAN ESTAT TROBATS
MES CADAVERS AL TEA-
TRE "NOVEDADES"

En el teatre "Novedades", en els treballs fets aquesta tarda a la part final de l'escenari, que llinda amb el magatzem d'atràs, a l'esquerra i gairebé tocant a la paret, s'han trobat trossos d'osse humana, uns fàrmacs en complet estat de calcinació i d'altres despulls, entre elles, un maxil·lar. Després han trobat el cos d'un home gairebé carbonitzat. Al costat del cadaver s'han trobat un martell de fuster, un rellotge de níquel i un penjoll d'una moneda espanyola de 5 duros.

La família de l'apuntador Oller no ha reconegut com de la propietat d'aquest els objectes trobats.

La família de l'Oller i la del tramoiista Serafi Diaz, no han pogut reconèixer les despulls ni identificar els objectes. En canvi, la família del mort Valenti Pavón ha entrat en sospites.

Convé recordar que el cadaver de Valenti Pavón fou enterrat amb els primers víctimes. Aquesta nit, un fill de Valenti Pavón s'ha presentat al Dipòsit judicial davant del jutge i del fiscal, identificant, en unió d'altres companys, el cadaver trobat.

Han estat reconeguts el martell, el rellotge, la moneda i la cartera que portava a l'armilla.

Hi havia un senyal indubtable. Pavón estava tremant del costat dret, i recent operat, i el cadaver tenia el braç que ell en feia ús. Es dedueix d'això que el cadaver que fou enterrat per Valenti Pavón, era el de Rolf Diaz que ara es busca. Tampoc hi ha cap dubte que el cadaver carbonitzat sense identificar pertany a l'apuntador Oller.

Demà es reprendran els treballs de desenramament.

No hi ha cap dubte que han d'ésser trobats més cadavers, puix a darrera hora, a les laterals on estaven situats els passadissos de butaques, precisament al lloc de la punta de la ala amb l'escenari, la fortor és irresistible. La pluja d'aquests dies ha contribuït a la ràpida descomposició.

DE L'ACCIDENT FERROVIARI
D'ANDALUSIA

Linares, 1.—El cadaver de la senyora Anna Jolia, víctima de la catàstrofe ferroviària, fou embalsamat i traslladat a Còrdova. El seu espòs, senyor Ferran Marín, ha mort a l'hospital i també serà traslladat a Còrdova. El matrimoni es dirigeix a Madrid per a veure a un fill seu que havia estat al "Novedades" i havia resultat il·les.

El fogari Antoni Samó s'ha agredat, i es tem un funest desenllaç.

ELS QUE ANEU A PARIS
NO OBLIDEU
que trobareu

LA PUBLICITAT

a tots els quioscos dels
Grands Boulevards, de la
plac de la République a la
Madeleine.

A la place de la Bastille,
A la place de Saint Michel
(costat Metropollita).

Al Boulevard Saint Michel,
Al Boulevard Sebastopol.

I a tots els grans quioscos
de París

AQUEST NUMERO HA
PASSAT PER LA CEN-
SURA GOVERNATIVA

Darrera hora

DE BARCELONA

A L'ATENUE ENCICLOPEDIC
POPULAR

Obertura de curs
Conferència de Joan Esterich sobre
"Orientacions de la cultura catalana"

Ahí, a les deu de la nit, tingué lloc l'obertura de curs a l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Amb aquest motiu Joan Esterich fou convidat a donar una conferència, que fou interessantíssima i de la qual donem donarem extensa informació.

Presentà el conferenciant, després d'haver dit el curs, el senyor Galés, en funcions de president, el qual feu un bell parlament, pla de la obra de l'Ateneu, en el qual al·ludí a la col·laboració que els intel·lectuals havien de prestar als obrers.

Joan Esterich començà després regreçant la invitació, que, dignu, l'honorava més que cap altre honor. Contestà l'afiliació del senyor Galés d'ent que no creu en la solució d'un acostament, ja que la missió de l'Ateneu és de perseguir la seva idea, sigui la que aquesta sigui, però que té el deure precís de posar-se sempre al costat de la justícia en tots els casos. Ofereix parlar una altra vegada més extensament d'aquest assumpte.

Entrant en el tema de la conferència, diu que té preparat un llibre ("Per la cultura") en el qual recull tot el que ell ha fet, ha pensat i pota fer per la cultura nostrada i d'aquest llibre n'ha extret les gueses en el seu parlament.

Dels progrésos fets en pocs anys no cal parlar-ne, diu; l'espectador intel·ligent pot veure en la nostra cultura quelcom que ja no és incoherent.

En acabar el conferenciant es produí una gran ovació. Ja durant el parlament el públic donà moltes d'aprovació.

DETENCIO

A instància de Maria Torres, ahir fou detingut a la plaça de Catalunya Isidor Gargallo, acusat d'una estufa de 10.700 pessetes.

ROBATORI

Mentre estava mirant una atracció a la plaça del Palau, robaren la cartera, el rellotge i la cadena a Josep Torres.

DE MADRID

HAN ESTAT TROBATS
MES CADAVERS AL TEA-
TRE "NOVEDADES"

En el teatre "Novedades", en els treballs fets aquesta tarda a la part final de l'escenari, que llinda amb el magatzem d'atràs, a l'esquerra i gairebé tocant a la paret, s'han trobat trossos d'osse humana, uns fàrmacs en complet estat de calcinació i d'altres despulls, entre elles, un maxil·lar. Després han trobat el cos d'un home gairebé carbonitzat. Al costat del cadaver s'han trobat un martell de fuster, un rellotge de níquel i un penjoll d'una moneda espanyola de 5 duros.

La família de l'apuntador Oller no ha reconegut com de la propietat d'aquest els objectes trobats.

La família de l'Oller i la del tramoiista Serafi Diaz, no han pogut reconèixer les despulls ni identificar els objectes. En canvi, la família del mort Valenti Pavón ha entrat en sospites.

Convé recordar que el cadaver de Valenti Pavón fou enterrat amb els primers víctimes. Aquesta nit, un fill de Valenti Pavón s'ha presentat al Dipòsit judicial davant del jutge i del fiscal, identificant, en unió d'altres companys, el cadaver trobat.

Han estat reconeguts el martell, el rellotge, la moneda i la cartera que portava a l'armilla.

Hi havia un senyal indubtable. Pavón estava tremant del costat dret, i recent operat, i el cadaver tenia el braç que ell en feia ús. Es dedueix d'això que el cadaver que fou enterrat per Valenti Pavón, era el de Rolf Diaz que ara es busca. Tampoc hi ha cap dubte que el cadaver carbonitzat sense identificar pertany a l'apuntador Oller.

Demà es reprendran els treballs de desenramament.

DE L'ACCIDENT FERROVIARI
D'ANDALUSIA

Linares, 1.—El cadaver de la senyora Anna Jolia, víctima de la catàstrofe ferroviària, fou embalsamat i traslladat a Còrdova. El seu espòs, senyor Ferran Marín, ha mort a l'hospital i també serà traslladat a Còrdova. El matrimoni es dirigeix a Madrid per a veure a un fill seu que havia estat al "Novedades" i havia resultat il·les.

El fogari Antoni Samó s'ha agredat, i es tem un funest desenllaç.

ELS TRIBUNALS

DETENCIONS PER FURT

D'ençà d'uns mesos que la casa Benavent germans, ferreteria de l'avinguda del Portal de l'Angel, notaven la manca de gueres del seu magatzem.

Avisada la policia, va procedir a la detenció del dependent Ferran González Merino, al qual trobaren una partida de cançons que acabava de furar.

Segons declaracions del detingut, el gènere robat el lliurava a Gertrudis Santiago Sierfa, per tal que el vengués a Carles Castiella Serra, que té un lloc als encants.

També foren detinguts aquests dos als quals hom els trobà bona part dels gèneres darrerament furtats.

Tots tres han passat a la presó.

PER EXPENDRE MONEDA FALSA

La policia va practicar un registre en una casa del carrer de Portobello, habitada per Albert Jurado i la seva filla Maria Jurado. S'incantaren de 31 pessetes falses.

Ambdós foren detinguts i posats a disposició del jutjat de Ponent.

UN QUE ES VOL FER PASSAR PER POLICIA PER ESTALVIAR-SE DE PAGAR UNA CONSUMACIÓ

Ha ingressat als calabossos del jutjat Eduard Pérez, que al carrer de les Tàpies, per tal de no pagar una consumició, va intentar fer-se passar per policia.

CAPITOL DE ROBATORIS

D'una barberia propietat de Ramon Chia se'n van emportar els lladres unes cines de fofa, que el propietari valora en 400 pessetes.

— A Josep Alemany, o una taverna del carrer del Cid, li prengueren un portamonedes i un rellotge.

— Mentre estava absent del seu domicili, Enric de Pedro, que viu al carrer de Salmorin, núm. 27, entraren els lladres i s'emportaren robes i joies que avalora en unes 1.000 pessetes.

— A la plaça de Catalunya, a Josep Bosch li furtaren un anell, que avalora en 800 pessetes.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera. — Terceria: J. Montañà contra Ponç i Ventayols.

Desnonament. — Rosa Gascó contra Joan Ferrer.

Sala segona. — Major quantia: Purificació Aldea i altres contra Maria C. Vidal, i el Ministeri Fiscal.

Incident. — Marian Gràcia contra Rosa Faura.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Tres ordes per resistència, robatori i furt contra Antoni Goerman, Fermi Ferrer i Josefa Folch.

Secció segona. — Tres ordes per furt, estafa i resistència, contra Josep Garcés, Ramona Canadell i Josep Ventó.

Secció tercera. — Dos incidents.

Secció quarta. — Tres ordes, dos per lesions contra Joan Mirada i Francesc Lacueva i un altre per tinença d'estres per al robatori, contra Dionís Daljó.

VAIXELLS ENTRATS

Vapor espanyol "Mallorca", amb càrrega general i 229 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "La Guardia", amb càrrega general, de Tarragona.

Vapor espanyol "J. J. Sister", amb càrrega general, de València.

EL MOVIMENT MARITIM

Vapor belga "Liz", amb càrrega general i 620 passatgers, de València.

Vapor anglès "Ravenpoint", amb càrrega general, d'Anvers.

Vapor espanyol "Cabo Nao", amb càrrega general, d'Alvès.

Vapor espanyol "Santofime", amb carbó, de San Esteban de Pravia.

Vapor anglès "Yamani", amb càrrega general, de Calcuta.

Vapor noruec "Himney", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor espanyol "Mahón", amb càrrega general, de Mahón.

Vapor noruec "Sevilla", amb càrrega general, de Trieste.

Vapor alemany "Kronos", amb càrrega general, de Bremen.

Vapor noruec "Atle Jarl", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor holandès "Eos", amb càrrega general, d'Amsterdam.

Vapor francès "Córdoba", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general i 168 passatgers, de Cartagena.

Vapor pesquer italià "Merluzzo", en llit, de Civavecchia.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Alfonso Sordana", amb càrrega general, cap a Gijón.

Vapor italià "Tiepolo", amb càrrega general, cap a Gènova.

Vapor noruec "Atle Jarl", amb càrrega general, cap a Londres.

Vapor anglès "Yamani", amb càrrega general, cap a València.

Vapor espanyol "Ebro", amb càrrega general, cap a Las Palmas.

Vapor espanyol "Mallorca", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Magallanes", amb càrrega general, cap a Nova York.

Vapor francès "Córdoba", amb càrrega general, cap a Tarragona.

Vapor espanyol "J. J. Sister", amb càrrega general, cap a València.

NOVES

La cerimònia de conduir a la seva darrera estada les despulles del que fou en vida el senyor Antoni Just i Oliver, gràfic major del port, va constituir, diumenge passat, a la vila de Masnou, una imponent manifestació de dol com la qual no se'n recorda d'altra en aquella població. Tots els estaments i classes socials van tenir interès a rendir un darrer tribut a l'home bo, al treballador incansable, que va saber captar-se en vida la simpatia i l'apreci general entre tot l'element marítim de la ciutat.

Imposible anomenar les persones que acudiren a la trista cerimònia, ni tan sols les que estaven en una representació o càrrec oficial. Basta dir que darrera les dues presidències de dol que es formaren, la d'una presidida pel comandant de Marina, senyor Ojeda, i l'altra pel fill del finat, senyor Mateu Just, s'aplegaren, ultra la Corporació de Pràctics del Port de Barcelona en peu, i les nombroses amistats del finat, totes les persones que en el ram marítim tenen una significació.

Els funerals que en sufragi de l'ànima del senyor Just van celebrar-se ahir al matí, a l'església parroquial de Masnou, varen veure's, així mateix, concorregutíssims.

Renovem a la família del finat l'expressió del nostre condol. (A. C. S.).

ADVERTIMENT

Advertim a les persones entitats i empreses a les quals interressi la publicació immediata de les notes que ens envien, que els originals han de dirigir-se tots a la Redacció, plaça de Catalunya, 3, primer, abans de les nou del vespre. Els que ens arribin més tard d'aquesta hora o vagin adreçats a la impremta del diari, Barba, 11 i 13, no seran publicats fins després de 48 hores.

Catalunya

L'EXPOSICIÓ DE MAQUINARIA AGRÍCOLA

Conferència del baró d'Esponellà, president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre

Organitzat per la Confederació Sindical Hidrogràfica de l'Ebre un curs de conferències a la ciutat de Lleida amb ocasió de l'Exposició de Maquinaria Agrícola que s'hi està celebrant, el president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, senyor baró d'Esponellà, va desenvolupar a la Sala Victòria de la dita ciutat, davant nombrosos i distingits concurrents, el tema "Transformació successiva a regadiu del setà de Lleida".

El conferenciant comença la seva dissertació agraïnt a la Confederació Sindical Hidrogràfica de l'Ebre que hagi ofert un lloc a l'Institut en el cicle de conferències organitzat amb motiu de l'Exposició de Maquinaria Agrícola.

Diu que es proposa descriure l'espectacle de les comarques de Lleida en temps passats, en els nostres dies i en l'esdevenidor, fixant-se especialment en els beneficis obtinguts amb la transformació de grans zones de secà a regadiu.

Deseriu amb frases que produeixen impressió en l'auditori, les impressions desoladores que rebia quan de molt jove visitava el seu patrimoni familiar en aquelles comarques: les seves, finques d'Almacelles, antic escriptori dels seus avantpassats, les de Balaguer, Castelló de Farfanyà...

Jo recordo—diu—, sense ésser encara massa vell, el quadre trágic de les planes infinites limitades amb l'Aragó, en aquells anys de secada dels temps de la meua primera joventut. Les terres preparades esperaven la pluja benefactora del sembrer per a rebre amorosament el gra que, abrigat en les seves entranyes, havia d'obrar el miracle de l'eterna multiplicació.

L'aigua, ni venia ni tan sols s'anunciava. El cel seguia element, i els camps cremaven. Ni una nota verda alegrava la vista en moltes llagues d'extensió, i encara les basses s'evaporaven poc a poc, aguditzant el problema de la vida. Això un any i un altre any... Les cases dels caserius es tancaven l'una darrera l'altra, la gent emigrava del camp a la ciutat, mentre els més valents o desesperats s'expatriaven. Els més resignats havien de fer hores de camí per a robar uns canlirs d'aigua en els termes veïns, per a disputar-se-la a trets amb llurs posseïdors o comprar-la a l'estació del ferrocarril on n'hi havia, a més preu sempre que el vi. El bestiar de treball, sense ni un bri de palla a la menjadora, ni una gota d'aigua a l'abreuador, esqueïat i trist, sortia dels estables a la veu del cor del "dull", i passava lentament llur ombra dantesca pels rostells, sense ni força tan sols per a espolsar-se amb la cua les mosques que acudien a menjar-se-li la ronya. Tot era desolació. Sota un sol radiat i un cel blau, per a fer més trist el contrast, la mort estenia les seves ales. Els petits

oasis de les hortes i els pasturatges de l'alta muntanya eren tallats violentament pels erms que els reduïen a tan mínima expressió que, en llur petitesse i insignificança, semblaven fites verdes col·locades per la Natura per a fer més patent la incommensurabilitat del desert.

El període de les vaques flaqueix—afegeix—es perllongava indefinidament, i les grasses no acabaven d'arribar. Semblava que per a Lleida, tot i atresorar tantes riqueses naturals, no hi havia remissió, que estava condemnada a ésser eternament la Ventafocs; si es fullegen les pàgines de la seva història, ens presenten brillants exemples de cultura i patriotisme, però mai guardaren proporció els sacrificis i l'heroisme dels seus fills amb els avantatges materials aconseguits.

A cap província com a Lleida semblaven bé en el seu escut heràldic les flors de lis de Ludovicus Pius sobre les quatre barres de sang de Ramon Berenguer IV, quelcom així com el culte a una vella nissaga desgraciada que solament conservava en la seva pobresa, suportada dignament, el prestigi d'una valor en la història dels seus avantpassats il·lustres.

Però la utilització de la riquesa hidrogràfica del país—que el conferenciant descriu—serà la varela màgica que tregui a Lleida i a les seves comarques de la postració. En aquest aspecte, en l'escala d'ascensió a un estat de progrés, els segles es completen per grans, fins que sorgiren les iniciatives del ministre de Foment en Rafael Gasset, i els següents entusiasmes de l'actual ministre, senyor comte de Guadalquivir, amb les seves Confederacions Sindicals Hidrogràfiques.

Des de la construcció antígonica del Canal de Lleida, que rega la seva horta gemada, varen passar-se segles sencers sense un sensible avenç, fins que a mitjans del segle passat el Canal d'Urgell, amb la seva extensió longitudinal de 150 quilòmetres de canal principal i amb una xarxa de séquies de distribució de més de 3.000 quilòmetres, va venir a transformar completament aquella comarca, no sense que empresa i regants haguessin de passar per greus contratemps.

El conferenciant descriu la situació de l'Urgell abans del reg, i l'actual, i diu: L'experiència, amb tanta dolor assolida, ha de resultar llavors fecunda per a l'esdevenidor.

Passa després a ocupar-se del Canal d'Aragó i Catalunya, que igual que el d'Urgell suggereix al senyor baró d'Esponellà moltes documentades consideracions.

L'estal—diu—porta despeses en les obres més de 40 milions de pessetes; però, ¿què significa aquesta quantitat comparada amb la desemborsada pels propietaris per a posar en condicions llurs terres? Es reguen 105.000 hectàrees, i com que encara són susceptibles de reg 30.000 més, la imaginació es

perd en considerar l'immens progrés en cultura, en riquesa, en densitat de població, que amb el temps proporcionarà el Canal, reguint el prodigiós corrent ascensional que d'uns quants anys ençà s'observa.

I mentre es va completant l'obra dels Canals d'Urgell i d'Aragó i Catalunya, sorgeix el gran Pearson, i a part dels importants aprofitaments industrials a què les seves iniciatives han donat lloc, se'n segueixen immensos beneficis per a l'Agricultura, i les terres lleidatanes són travessades de canals que donen un gran impuls al progrés general del país.

El conferenciant s'estén en alinades observacions sobre el particular.

Tants elements de riquesa els recull per a encarrillar-los i fomentar-los la Confederació Sindical Hidrogràfica de l'Ebre, creada per real decret de 5 de març de 1926. En aquest punt, explica el conferenciant el que ha fet i es proposa fer la Confederació, i té paraules d'agraïment per al ministre i per als seus intel·ligents col·laboradors, i recorda les seves proposicions aprovades en el IV Congrés Nacional de Regs, encaminades a la creació de noves Confederacions.

Això és el que han estat les comarques lleidatanes en el passat i en el present. I en l'esdevenidor?—pregunta el conferenciant—. L'esdevenidor no pot presentar-se més falaguer. Quan la repoblació forestal sigui un fet, i s'hagin rectificat els llits dels torrents, quan la densitat de població arribi a la seva plenitud, quan la maquinària agrícola sigui aplicada en tota la seva extensió, quan hagin desaparegut per mitjà de desguassos perfectes els embassaments, i amb ells les causes de paludisme; quan les organitzacions agrícoles de producció i de previsió s'hagin estès fins a les poblacions més insignificants, quan la fabricació de primeres matèries s'estengui a tota la zona de producció, quan les Granges Experimentals difonguin arreu llurs ensenyaments, quan les vies de comunicació i de transport formin una xarxa espessa que unixi tots els centres productors amb els consumidors, quan tinguem conquistats mercats exteriors per a col·locar-hi el que ens sobri, quan haguem perfeccionat els nostres productes fins a donar-los fama universal, quan trepidin elèctricament les nostres farineries, quan la nostra ramaderia es multipliqui i es perfeccioni per a transformar en treball i en carn i en llet i en adobs els nostres pasturatges, la nostra alfals i les nostres palles; quan cada poble sigui un petit centre de cultura en noble competència amb els seus veïns; quan, en fi, no negligint ni una sola gota d'aigua del nostre patrimoni, Lleida sigui un empori de riquesa, un exemple per a les altres regions, i un orgull per a nosaltres, aleshores aixecarem unes columnes glòries que recordin a les generacions futures els noms dels que iniciaren, impulsaren i portaren a terme la nostra prosperitat, i enmig d'elles hi aixecarem un monument a l'agricultor català descomentat, a aquell que amb les seves veus de sang, amb la seva voluntat de ferro, amb el seu esperit de santa continuïtat, fou el braç executor de la nostra riquesa; serà aleshores

quan hurem assolit l'ideal de tota la nostra vida i de la dels que ens precediren, de què els nostres treballs hagin meregut un èxit definitiu per a la nostra idolatrada Catalunya, contribuint així a l'esplendor del país.

El senyor baró d'Esponellà fou ovacionat i efusivament felicitat en cloure la seva interessant dissertació.

FETS DIVERSOS

Un home mor asfixiat dins d'un cub a Terrassa

A Terrassa ha mort asfixiat dins d'un cub on va caure, Valentí Clapés, de 50 anys, fill de Granera, habitant al carrer de Topete, 69, de la dita ciutat.

Encara que es va córrer al seu socor, de seguida d'esdevingut l'accident, i un company i tot va baixar al cub lligat amb una corda, sols pogué extreure's el cadàver del Clapés.

Sobre l'accident ocorregut a un autobús que s'estimà prop de Xerta

Amb referència a l'accident ocorregut a un autobús del servei Tortosa-Gandesa, que s'estimà a la sortida de Xerta, sabem els següents detalls:

El vehicle era de l'empresa Fuente-Ensegures i, com cada dia, efectuava el seu viatge Tortosa-Gandesa. Sembla que a la sortida de Xerta, quan marxava a regular velocitat, es trencà el pi-nyó de la direcció i el vehicle, sense possible control, es desvià de la carretera i s'estimà per un barranc d'una alçada de dotze metres. La caiguda fou violenta pel gran pes del cotxe, el qual donà dues voltes de campana i quedà empotrat contra un garrofer, que, sortosament, evità una veritable desgràcia.

El vehicle sofri grans desperfectes.

A conseqüència de l'accident, resultaren ferits de consideració el xofer Josep Fabregat Abadal, de 32 anys; Cinto Sanxo Voltes, d'Horta; Francesc Torner Segur, de Valls, i Carme Blasco Ferrer de Vilalba.

Les lesions d'aquesta darrera són de caràcter greu.

Els ferits quedaren a Xerta i foren guarits de primera intenció pels doctors Mateu i Gardona, de Xerta, i Sabater, de Tortosa. El veïnat de Xerta acudí ràpidament en auxili dels ferits.

Es presenta a l'autoritat l'autor del crim comès sota el pont de Montblanc

S'ha presentat a l'autoritat Jaume Meda, convicte i confés com autor del crim frustrat comès sota el pont de Montblanc, del qual donarem compte. D'aquest crim resultaren greument ferits Angel Velillas Garcia, de 31 anys, solter, natural de Lleida, i Teresa Narváez Giménez, de 32 anys, casada, natural de Perpinyà, tots dos, així com l'agressor, estanya-païlles.

Dos germans agredeixen un home a Terrassa

A Terrassa, mentre s'estava en una vinya dels voltants de Vista Alegre, Francesc Galmany Vidal, de 51 anys, domiciliat al carrer de Ramon Borrell, 17, fou agredit pels germans Josep i Anicet Puigsolà Ullé, de 34 i 31 anys, respectivament, els quals li han infert contusions a tot el cos amb probable fractura d'una costella, de pronòstic reservat, segons el metge doctor Garcia Treviño, que estava de guàrdia al dispensari municipal i curà el ferit.

Moren 28 caps de bestiar a Tivisa

Al mas Llorell, del terme de Tivisa, moriren sobtadament 28 caps de bestiar de llana, propietat de Lluís Brull.

Hom creu que moriren a causa d'haver estat intoxicades les aigües d'un abeurador d'aquella finca.

Han estat tramessos al Laboratori municipal, per a llur anàlisi, mostres de les dites aigües.

La resta del bestiar de l'esmentat propietari, fins a 100 caps, ha estat isolada, per si es tractés d'alguna malaltia contagiosa.

Es detingut a Santa Coloma de Queralt un llicenciat del penal de Burgos

El Sometent de Santa Coloma de Queralt ha detingut a Joan Benet, llicenciat del penal de Burgos el dia 19 del que som, el qual havia comès abans d'ahir un furt i havia amenaçat de mort el sots-caporal d'aquell Sometent.

Un noi de dotze anys es penja a Vilarrodona

Divendres a la tarda, els individus d'una família pagesa i altres jorners llogats venenaven en la vinya de llur masia, situada a les envistes de Vilarrodona.

Dos fills del propietari pretenien collir els raïms d'una mateixa tira de cep. Es bescanviaven paraules dures; però el germà gran a la fi s'imposà.

No podent-se esbravar, el petit, d'uns dotze anys, plegà de la feina i es dirigí a la masia propera. Allí, amb una corda aparellà l'instrument de suïcidi i es penjà.

ACADEMIA ALBENIZ

Trafalgar, 14, principal, 2.ª

Direcció: J. Caminal i J. Roma

Harmonia: Composició Instrumental

En notar la seva prolongada absència, els veremadors entraren a la masia, on trobaren el drama consumat. Tallaren la corda: el dissortat noi encara tenia un alé de vida.

Els auxiliis, però, no aconseguiren retornar-lo, car morí tot seguit.

Un nen mort per un automòbil a Sant Fruitós de Bages

A Sant Fruitós de Bages, en acabar de passar els automòbils de Navarxes que traslladen els obrers de la fàbrica de Sant Benet, el nen Jaume Galobart travessà la carretera sense donar-se compte que en direcció contrària venia un automòbil de turisme, que va agafar-lo. Resultà amb ferides de tanta gravetat, que, malgrat els auxiliis que se li prestaren, morí al cap de poc.

Es detingut a Sabadell un menor que va escapar-se de casa seva, a Terrassa

Pel cap de policia de Sabadell fou posat a disposició del de Terrassa el noi Pere Borràs i Carbonell, d'11 anys, habitant al carrer de Pérez Galdós, 17, que havia fugit de casa seva.

Un camió contra un arbre a la carretera de Lloret de Mar

A la carretera de Lloret de Mar, a un camió de la matrícula de Barcelona, que es dirigia al santuari de Santa Cristina, se li va trencar la direcció, i anà a topar contra un arbre. Sofrí alguns desperfectes de consideració. No calgué lamentar desgràcies personals.

Es detingut a Llagostera un home que va matar una dona a Sant Sadurní

A Llagostera ha estat detingut Joan Jofre Buch, natural de Tortosa, de 32 anys d'edat, que el 19 d'agost de 1927 va assassinar a Lluïcia Xirgu Domingo, de 62 anys, que habitava a "Cal Ermita", finca situada a un quilòmetre de Sant Sadurní i a 506 metres de La Bisbal.

Un automòbil en perill d'ésser agafat per un tren elèctric en un pas a nivell de Terrassa

A Terrassa, en el pas a nivell del carrer del Pintor Torres, en el seu encreuament amb la via dels Ferrocarrils de Catalunya, l'automòbil del senyor Conrat Rius, guiat per ell mateix, a causa de no estar tancada la cadena, s'ha trobat damunt el tren que té la seva arribada a les tres, i fou una veritable sort que no arribés a agafar-lo, puix que fou irregat per tots els cotxes durant el pas del comboi. Li causà, però, desperfectes.

Un avió amb avaries en aigües de Mallorca

Diumenge, al capvespre, va entrar al port de Palma de Mallorca la gasolinera "Jomville", remolcant un dels hidroavions que fan la línia Marsella-Alger.

El dit avió havia tingut una avaria a la magneto i va haver d'aquartellar. Hi acudí un vapor, que va prendre els tripulants i va remolcar l'avió.

En les operacions de remolc es féu malbé l'ala esquerra de l'hidro. Un home atropellat per un automòbil a la carretera de Llorenç

A Vendrell, a la carretera de Llorenç, fou atropellat per un automòbil un individu desconegut. Els ocupants del cotxe, creient-lo mort, el posaren en una cuneta de la carretera, i l'abandonaren junt a la bicicleta i al fanal, de manera que cridés l'atenció dels que passessin per aquell lloc.

Allí el trobà un veí de Santa Oliba, que el traslladà al seu domicili, on, segons diuen, es troba l'acci-dentat, que no resultà mort.

L'automòbil causant de l'accident es va fer escapolir.

TARRAGONA

Moviment del port: La draga "Britània": Concerts de la Filharmònica: Entitats banquàries: El Senatari Marítim: El problema de l'aigua

Es esperat al nostre port el vapor "Trewin", que porta un carregament de 2.400 tones de blat del Canadà per als farrinaires de Tarragona i Saragossa.

Són esperats també carregaments de primeres matèries per a adobs, de carbó, d'adobs químics i d'altres, la qual cosa fa que, junt amb el moviment d'exportació dels fruits secs de la comarca, prengui el port aquests dies un caire de moviment i tràfic ben encoratjador.

Remolcada pel "Rio Turia" ha arribat la draga "Britània", la qual resta al nostre port per a actuar d'acord amb l'empresa constructora del moll de Lleuata.

El segon concert del present curs, organitzat per la Filharmònica, hom diu si anirà a càrrec de la Banda Municipal de Barcelona.

Hom dona com a segur el trasllat de les oficines de la Sucursal del Banc de Catalunya des del carrer d'Apodaca a un immoble que ha estat adquirit al carrer de la Unió.

També es considera probable la instal·lació d'una Sucursal del Banc de Valls al local que actualment ocupa l'Hotel Continental.

El governador civil va rebre un telegrama de Madrid, pel qual se li notificava que havia estat aprovat el projecte de Sanatori Marítim, al qual ha de construir-se entre les platges del Miracle i la Rabassada, tal com fou iniciativa de la desapareguda Mancomunitat.

Els plans de reducció dels tramessos ràpidament.

Napoleó no veia que jugava el paper de metge amb les seves tropes, igual que el metge que amb les seves receptes no fa sinó desbarbar, paper que ell comprenia i blaslava tan bé.

La divisió de Friant desaparegué igual que les altres entre la fumera del camp de batalla. De per tot arreu venien galopant ajudants de camp i tots, com si s'haguessin posat d'acord per endavant, deien el mateix: tots demanaven reforços. Tots deien que els russos resistien i feien un foc infernal, sota el qual l'exèrcit francès s'anava anihilant.

Napoleó, pensatiu, seia en un soient plegable. El senyor de Beausset, que li agradava viatjar i que tenia gana des del matí, s'acostà a l'emperador i respectuosament proposà a S. M. d'anar-se'n a dinar.

—Espero que ja puc felicitar V. M. per la victòria.

Napoleó, silenciós, acotà negativament el cap. El senyor de Beausset, suposant que aquesta negociació es referia a la victòria i no al dinar, es permeté d'observar amb un to frívol i respectuós, que no hi havia en el món cap causa que pogués privar de dinar quan hi havia ocasió de fer-ho.

—Aneu-hi vos...—digué de sobte ombrívola i ment, Napoleó, i s'allunyà.

Un somriure beat de plany sincer i entusiasta il·luminà la cara de Beausset, que amb pas solemne es dirigí cap a altres generals.

Napoleó experimentava un sentiment penós, semblant al d'aquell jugador afortunat que llenga bojament el diner i guanya sempre i que, tot d'una, precisament quan ha calculat tots els atzars del joc, comprén que com més reflexionarà la jugada, més fàcilment perdrà.

Les tropes eren les mateixes; els mateixos generals, els mateixos els preparatius, les mateixes les disposicions, la mateixa la proclama curta i enèrgica, el braç el mateix i ho sabia, i sabia que era molt més experimentat i més hàbil que en altres ocasions, que l'enemic era el mateix, el mateix d'Austerlitz i de Friedland, però la mà alçada qualsevol sense força, com per encantament.

Tots els antics procediments, coronats invariablement per l'èxit: concentració de bateries sobre un mateix punt, ataca de les reserves per rompre la línia, càrrega de la cavalleria dels homes de ferro, tots aquests procediments ja havien estat utilitzats, i no

Kutsov seia, amb el cap acotat, amb el seu cos feixuc deixat anar en un banc cobert de catifes, en aquell mateix indret on Pere l'havia vist al matí. No donava cap ordre, s'accontentava només a consentir o no a allò que li proposaven.

—Sí, sí, feu això—responia a diverses proposicions. Sí, vés, fill meu—deia ara a l'un ara a l'altre dels seus subalterns; o bé: no, no cal, val més atacar.

Resolava els rapports que li feien, donava ordres quan els seus subordinats li en demanaven; però quan escoltava els rapports semblava que no s'interessés pel sentit de les paraules que li deien, sinó en alguna altra cosa, en l'expressió de la cara, en el to de veu dels que li parlaven. Sabia per la seva llarga experiència militar i comprenia pel seu criteri d'home d'aquells, que un sol home no pot guiar-ne cent mil que lluiten contra la mort.

Sabia que no són pas les ordres del general en cap, que no és pas l'indret on estan disposades les tropes, ni la quantitat de canons i el nombre d'homes morts que decideixen la sort de la batalla, sinó aquella força impalpable que s'anomena l'esperit de l'exèrcit, i seguia aquesta força i la guiava en tot allò que podia. L'expressió principal del rostre de Kutsov era l'atenció concentrada, tranquil·la que dominava amb poca feina la fatiga del seu cos afeblit i vell.

A les onze del matí li portaren la notícia que els sortints ocupats pels francesos havien estat presos altra vegada, però que Bragatón estava ferit Kutsov féu: "Ah!" i acotà el cap.

—Vis a veure el príncep Pere Ivanovitch i els piques, en detall.

ELS ESPECTACLES

TEATRES

TEATRE CATALA

NOVETATS

Compania Catalana. Direcció: M. SALVAT

Aquesta nit, a les deu, els dos formidables exits

LA TIA D'AMERICA

trionf d'En Soldevila i d'interpre-

tació. Els apèlles que s'atribuïren

a l'"Institut de Beate", són de la

casa Xifra-Mestres, Bruch, 40.

ELS ANGLADES

dos actes, d'En Rosinyol.

Demà, nit, inauguració de les ve-

lades juvenils d'En Soldevila.

LA TIA D'AMERICA

ELS ANGLADES

Les senyores i senyors seran ob-

sequides amb nos.

Dijous, tarda, inauguració d'Espe-

ctacles per a infants. Estrena de

VIAJE A PRODIGIOS D'EN PERE-

SENSE-POR, de J. van Marla Polch

i Torres.

Decorat i trucs de Butle i Amigó.

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE VICTORIA

Compania de sarsuela

Direcció: A. Fernández

Avui, dimarts, tarda, a les 4:30: **LA**

VERBENA DE LA PALOMA, LA DEL

SOTO DEL PARRAL, exit de tota la

compañia. Nit, a les deu, **MOLINOS**

DE VIENTO, l'estrena de la famosa

sarsuela melodramàtica

CHARROS Y CHARRAS

Obra de gran interès i presentació. To-

ta la companyia en escena. Augment

d'orquestra.

TEATRE BARCELONA

Compania de comèdia

LADRON DE GUEVARA-

RIVELLES

Avui, dimarts, nit, a un

quart d'onze: **DEBUT** de la

companyia: La deliciosa co-

mèdia en tres actes, de

Melito i Bolton, adaptada

per Marian Alarcón.

EL PASADO DE PAULINA

Demà, dimecres, tarda i

nit, **El pasado de Paulina**.

PIANOS

Chasquis

FRERES

més de 30.000 en us

Casa fundada en 1864

AUTOPIANO

Model 1898

Berlin perfeccionament de la casa

Immensa assortida d'instruments

en rotllons de 5 a 50 pesetes

Pianos de corda crucada

al complet, terminats i lleugers.

Pianos d'ocasió i Harmoniums

43. CLARIS. 43

COLISEUM I CAPITOL

ADOLPHE MENJOU

AQUESTA NIT, A LES DEU, SE CELEBRA AL

TEATRE COMIC

Direcció artística: MANUEL BUGHAYES

La 78 representació de la revista de gran-

diosa exit.

POCKER

el millor espectacle que s'ha vist, els

quadrats més formidables, els artistes

més belles, les accions més divertides.

180 artistes i 800 Gaudins.

Butaques a 2 pesetes. General, a 3.

Demà, a la nit, **POCKER**, GRAN CAPE

DEL TEATRE COMIC. Excelent servei.

Grans millores. Orquestra Verdura.

TEATRE APOLO

Compania lirica de primer ordre

FREDERICO CABALLE

Aquesta tarda, popular. Butaques

a 2 pesetes. — Primer:

VIVA LA COTONADA

l'estrena al Paral·lel de

LAS MUJERES SON ASI

de Paso i Lina.

Nit i totes les nits: Els dos exits:

LA DEL SOTO DEL PARRAL

LOS PAROLES

Es despatxa a Comptaduria

OLYMPIA

Aquesta nit, a les deu, extraordinari

programa de

CIRCEQUESTRE

amb l'actuació excepcional de

el gran, Penitèntia STEENS

El començament, el dissabte STEENS

Butaques a 3 pesetes. General, a 5'50.

Demà, dimecres, nit, STEENS.

Dijous, tarda, matí i nit, extraordinària,

amb STEENS. — Nit, STEENS.

Es despatxa a Comptaduria

TIVOLI

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui, dimarts, i cada dia.

Tarda, a les cinc, Nit, a les deu.

Preferència a 2 Pes. — General, a 3.

L'EXIT DELS EXITS

EL COLOSSAL FILM METRO DOL-

BYN MAYER. L'ESPECTACLE

MES GRAN DEL MON.

BEN HUR

Colossal film Metro Goldwyn Mayer

Protagonista:

RAMON NOVARRO

Nombrós orquestra dirigida pel

meistre Debra-Vila

Es despatxen localitats numerades

per a totes les sessions anunciades

COLISEUM I CAPITOL

Al servicio de las damas

TEATRE POLIORAMA

Compania Solar Mary-Rodríguez

actriu, Carme Sànhox

Avui, dimarts, tarda, a dos

quarts de sis, i nit, a un quart

d'onze:

Un asunto de película

BUTAQUES A 4 PESSETES

TEATRE CATALA ROMEA

Compania VILA-DAVI

Primera actriu: Maria Vila

Primera actriu: David-Nolla

Disseble vivint, INAUGURACIÓ DE LA

TEMPORADA. 2 estrenes: **ELS FILLS**

de Milla-Raurell i **EL DOCTOR RA-**

RAURELL, d'August Barboza.

Detalls per l'últim i a cella.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Català - NOVETATS

Demà, nit, inauguració de les veu-

lades de JOVENTUT JORDIANA:

LA TIA D'AMERICA

ELS ANGLADES

Es despatxen vells, Casa Vingolles.

Porta d'entrada, 18, telèfon 18165.

Les senyores i senyors seran obse-

quidats amb gentils "bouquets" pels

mantenedors de l'entitat.

CINEMES

MONUMENTAL - PEDRO

Avui, dimarts. Sempre programes

col·lectius. Exit de la gran pel·lícula

EL PANTANO DE LA MUERTE

TE, per Virginia Brown, Jason Ro-

bert i el famós xer policia RIN-

TIN-TIN; **SUERTES LOCA**, comèdia

per W. C. Fielden i Mary Alden;

JUSTICIA, per Margarida de La

Mota; **AMALOS Y TENELOS**, co-

mica, i **Magazine Metro Revista**.

Dijous vinent, estrenes: **EL IN-**

FIerno DEL ORO, per l'at d'O'Va-

lley; **GRANDES POR DOQUERA**,

per Miret i Bavis; **EL LORO DE**

BAR, per Ralph Ince, i d'altres.

COLISEUM I CAPITOL

ADOLPHE MENJOU

RIALTO

Roselló (entre Passeig de Gràcia

i Rambla de Catalunya)

El vostre Cinema, senyoreta

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts

de cinc, i nit, a dos quarts de 10:

ACTUALIDADES GAUMONT

Grandiosíssim exit de la Dna co-

mèdia de la marca Gaumont, in-

terpretació de George O'Hara.

UN CHOFER ARISTOCRATICO

Extraordinari succés de la pel·lícula

de la marca "Ufa".

SIERVOS

drama d'intensa emoció en el qual

es desenvolupa el més subtil sa-

crifici d'amor

VESTIDO Y SIN NOVIA

(comica)

Cinemes Select i Mundial

Salmeron, 175 i Salmeron, 37

Seleccions orquestrines

Avui: Revista: **TODO POR UNOS PA-**

NALONES; **LA FRANCESITA**, (Para-

mount), i exit de **RENDICION**, per

Ivan Mosjakin, creador de Casanova.

CINEMA PARIS

Avinguda Portal de l'Angel, 11 i 13

TELEFON 1544

Orquestra: Granados - Fuenfias

Preferència, 1'00 i General, 0'80

Avui, dimarts, tarda, a les 4:30.

Nit, a les 9:30. Programa: La poli-

tica comica de gran drama, **VE-**

STIDO Y SIN NOVIA; **UN CHOFER**

ARISTOCRATICO, per George O'Hara;

ENCICLOPEDIA PATHE. La

colossal pel·lícula de la marca UFA

SIERVOS, drama intens de la Ru-

sia Imperial, creació de MONA MA-

RIS, ENRICH GEORGE i HARRY

HALL. Avui, estrena a Barcelona

de la colossal pel·lícula **EL CRI-**

MEN DEL SOL.

TRIOMF, MARINA I NOU

Avui, dimarts: El pantano de

la muerte, Vida íntima i entle-

rrero del malogrado Rodolfo Va-

lentino, El caballero del silen-

cio, Sueño de amor.

— Ha estat convocat el pla de l'Ajuntament per a tractar novament del problema de l'aigua, la solució donada al qual sembla que no ruia prou bé.

Plantacions de pins :: Socorros per a les catàstrofes de Madrid i Melilla :: Escoles de Comerç. Demogràfiques :: Incidentes en un camp de futbol

Han estat oferits per un particular 500 pins per a fer plantacions a la platja del Miracle.

Ahí se celebrà al Teatre Tarragona una funció de benefici per a contribuir a socórrer les famílies dels morts i ferits en les catàstrofes del teatre "Novadades" de Madrid i del fort de Cabrera, de Melilla.

"Diario de Tarragona" ha obert una subscripció per al mateix fi.

Des d'ahir funciona a la Cambra de Comerç l'Escola sostinguda pel Patronat d'Ensenyança Mercantil, de Tarragona.

Les classes que s'hi donen, són: Frances, Anglès, Alemany, Hebreu i Mecanografia, Redacció i Taquigrafia, Aritmètica, Comptabilitat i Geografia Comercial.

Durant el mes d'agost, el moviment demogràfic a la província ha estat de 500 naixements, 368 defuncions i 155 matrimonis.

A la nostra ciutat n'hi corresponen: 45, 34 i 12, respectivament.

En haver-se acabat el partit de futbol, de campionat, Vilanova-Gimnàstic, sorgí una disputa entre els jugadors de tots dos bàndols quan ja es retiraven als vestidors. La força pública entrà al camp i la guàrdia de Seguretat intervingué amb els sabres desenfundats.

VILASECA

Nova ontitat :: Un ferrocarril elèctric

La collita de vi, avellanès i garrofers ja està gairebé del tot arrebegada, i si migrada en quantitat, sobretot la de vi és de qualitat superior en grau; el preu és l'onze a dotze rals grau i carga.

Obligada a marxar de la casa que per espai de més de mig segle ocupava la antiga Societat El Fenix, aquests dies realitza el trasllat al mateix carrer de Pi i Margall, núm. 2, a l'espai local que abans era fàbrica d'alcohol del ric propietari Gustau Xatruch Martí, que l'ha ofert generosament, amb tota mena de facilitats per a la seva definitiva adquisició.

També van molt avançats els treballs per a la fundació d'una nova Societat d'esbarjo, amb tota mena de luxe i confort, i integrada pels elements més rics i intel·lectuals de la vila, els quals volen disposar de tota mena de comoditats.

En les reunions preparatòries i de caràcter privat, hi ha regnat el més encorajador entusiasme.

Segons impressions, molt aviat començaran els treballs per a la construcció del ferrocarril elèctric que de Reus i Sagunt ha de passar per aquesta vila, poble de La Canonja fins a Tarragona, millora que afavorirà molt la vida i interessos d'aquesta població.

VICH

Setmana Catolística Diocesana :: Del 7 al 14 d'octubre

Hem rebut el programa detallat dels actes que constituïran aquesta magna manifestació religiosa, que se celebrarà els dies 7 al 14 del propiunt més d'octubre.

El dia 7 hi haurà festivals catolístics a totes les escoles nacionals i privades de nens i nenes.

El dia 8 es farà la solemne obertura a la parroquial del Carme.

L'Il·lustríssim senyor bisbe parlarà sobre "La missió divina del catolista"; l'Il·lustrat doctor Ramon Martí farà un exposició del programa, i l'Orfeó Vigalà cantarà, com a final, el Credo de la Missa del Papa Marcel.

Als dies següents al matí hi hi haurà misses catolístiques; hi haurà, així mateix, l'Assemblea Catolística de sacerdots a l'església del Seminari; es tractaran divuit temes sobre catolisme, i seran ponents i relators els més il·lustres sacerdots del Bishat.

També se celebraran actes per nens i nenes, i conferències per homes i senyores.

GRANS PANYERIES REUNIDES

PANYERIA ANGLESABRAMBLA CENTRE 5 (al costat del carrer FERRAN)

PANYERIA SALLERON13, SALLERON 13

LES MES IMPORTANTS
D'ESPANYA DE LA COOPERATIVA DE FABRICANTS

 ESTALVIAREU DINERS
I VESTIREU MILLOR

si suprimiu intermediaris comprant-nos
directament la talla per al vostre
VESTIT O GABANY

Aproveiteu uns moments
per visitar els nostres
aparadors, que no us en
penedireu

SERVEI ELECTRIC PER A AUTOMOBILS

Exide

AGUMULADORS
GARAGE ELECTRIC
CARRER MOYA ARIBAU I DIAGONAL

Heridas, Cortaduras, Desgarros,
Quemaduras, Llagas, Sabañones

se curan rápidamente con el poderoso antiséptico alemán

Tafetán líquido Cura-Heridas "JEIL" (marca registrada)

(Tubo encarnado) PRECIO: UNA PESETA el tubo

Suprime parches y vendas, permitiendo lavarse y mover la parte dañada sin dificultad alguna. ÚNICO remedio que tiene estas propiedades.

EXIGID MARCA "JEIL" Y TUBO ENCARNADO

CHEMISCHE FABRIK HENRY COMRS. - HANNOVER

Representante general: M. SALLES BARBARA, Apartado 149 - BARCELONA

EN VENTA: Principales Centros de cosméticos, Farmacias y Droguerías de España

Petits Anuncis Classificats

V E N D E S

CAIXES cabals cassió, tot acer, des de 150 pessetes. Mallorca, número 129, interior.

COMPRES

Compro llibres i revistes

Música. J. Olliv, Quintana, 2 boules.

DIVERSOS

Malalties dels bronquis

Melior especialista: DOMENECH I ROURA

Corts Catalanes, número 614.

MALALTIES DE LA PELL

Vies urinàries. Defectes sexuals. 600. 914. Anàlisi de sang. Fèrtil. Píjones, melior especialista. Rda. Canaletes 11, 1er.

DIDES i minyones es col·loquen per l'Agència "La Comercial". Creu, 53 (carretera). Badalona.

URGEIX VENDRE

per haver-me d'absentar, tots els meus mobles, paraigua, saló, menjador, llits, matalassos, làmpares, tot de bona qualitat i en imillorable estat i bones condicions de preu.

R.: Còrsega, 238, 4. 1.ª

De 10 a 12

T. S. F.

R. C. C. BOLETIN DEL RADIO CLUB CATALUNA

Any I. Setembre de 1928. Núm. 3

Heus aquí el sumari d'aquest número:

"Nuestros propósitos", per Enric J. Ferrer, president del Radió-Club Catalunya; "Radio aficionado: preparación V. para este invierno", per J. Sanguis, de la Comissió Tècnica del Radió-Club Catalunya; "Construcción de bobinas y transformadores de alta frecuencia", per Alfons Estublier, vice-president del Radió-Club Catalunya; "Curs elemental de T. S. F. per a aficionats", traducció de "L'Antenne"; "Los parásitos y la Radio", per N'Enric J. Ferrer, enginyer-R. C. C.; "Boletín del Radió-Club Catalunya. Nuestras emisiones. Con los aficionados. De Broadcasting"; "Un receptor 'Reflex' de dos válvulas alimentadas totalmente con la corriente alterna industrial", per En Joan Trullols, Radió tècnic del Radió-Club Catalunya; "Principales estaciones radiofónicas audibles a Catalunya. Noticias, etc.

PROGRAMES PER A AVUI

RADIO BARCELONA: 344.8 m.

22:00: Comunicat meteorològic radiotelegràfic per a les línies aèries.

12:00: Campanades horàries de la Catedral; comunicat del Servei Meteorològic de la Diputació provincial de Barcelona; estat del temps a Europa i a Espanya; previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

13:30: Emissió de sobretaula. Tancament del Borsí del matí; el Trio Ibèria interpretarà: "Opus Olímpic", marxa, G. van Weezel; "Penitas", pericon, Suñer i Tomàs; "Oh, my doll", fox, J. Estora; "Aguas, azucarillos y aguardiente", selecció, Chueca; "Muñecos Moñitos", fox, E. Clarà; "Souple comme les lianes", vals, M. Pesce; "Almería", pas doble, F. de Caladilla. S'alternarà amb discos de gramola.

14:45: Classe pràctica de sistema Morse per a alumnes operadors radiotelegrafistes.

15:15: Tancament de l'estació.

17:30: Obertura de l'estació. El sextet Radió interpretarà: "Felix the Cat", fox, Wendling-Kortlander; "Junco", pericon, L. Arredondo; J. M. Canals; "El clàssic mantón", xotis, A. Rincon.

18:00: Cotitzacions dels mercats Internacionals i canvi de valors; tancament de Borsa.

18:10: Radiotelefonía femenina. "Módos", per la senyoreta Pompadour; "Temes útils", per la senyoreta Georgette (totes dues de l'Institut de Cultura de la Dona). Aquests treballs seran llegits per la senyoreta Balaguer.

18:30: El sextet Radió interpretarà: "Recuerdos de Oriente", pas doble, M. Hervás; "El puñao de rosas", selecció, R. Chapi; "Berceuse", Rimsky-Korsakov; "El escándalo", polka, A. Coto.

19:00: Tancament de l'estació.

20:30: Obertura de l'estació. Curs d'anglès per a ràdio-oients (classe elemental), per les escoles Massé, a càrrec de la professora mis Kinder.

21:00: Cotitzacions de monedes i valors; darreres notícies; tancament del Borsí de la tarda.

21:05: L'orquestra de l'estació interpretarà: "Rheingrösse", marxa, L. Siede; "Doña Francisquita", selecció, A. Vives; "Fische Geister", valses, E. Strauss.

21:30: L'actor Francesc Mora recitarà fragments d'obres teatrals en vers.

21:45: L'orquestra de l'estació interpretarà: "La midinette", polka, J. M. Soler; "Aires españoles", Potpourri, A. Planés.

22:00: Campanades horàries de la Catedral; comunicat del Servei Meteorològic de la Diputació provincial de Barcelona; estat del temps a Europa i a Espanya; previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries; tancament de mercats.

22:05: Retransmissió des d'Unión Radio E. A. J. 7, Madrid.

RADIO CATALUNA: 277.8 m.

21: Butlletí meteorològic de Catalunya; pronòstic del temps; cotitzacions de Borsa de Barcelona; sants del dia; crònica d'art, esports i modes. "Crònica cinematogràfica", pel nostre redactor especial. Acte de concert: Lola Duran, cançonetista; August Gonzalo, tenor; Joaquim Constant, violinista; orquestra Radió Catalana. El programa d'aquesta nit serà executat per l'ordre esmentat. Per l'orquestra: "Esmeralda", marxa, Maravilla; "Primavera", Grieg. Programa de la senyoreta Duran: "Carne de pasión", Vissauli; "Mister Flak", Camprubi; "La más chula", Camprubi; "Al, quin fred!", Camprubi; "Consuelo la alegría", Font d'Anta. Per l'orquestra: "Bohemios" (fantasia), Vives; "Danza número 2", Granados. Programa del senyor Constant: "Adagio i allegro", Haendel; "La Precieuse", Couperin-Kreisler; "Après un rêve", Fauré; "Tempo di minuetto", Fugner-Kreisler. Per l'orquestra: "L'enfant prodigue", fantasia, Debussy. Programa del senyor Gonzalo: "La misa primera", Molera; "A Granada", Alvarez; "Sangre de reyes", Luna; "El hués-

Secció d'un Bandatge de coixí Goodyear "Heavy Duty"

Estalvieu en els vostres transports

Un camió s'espatlla amb els sotracs i la adaptació del seu gran pes a la carretera. Els Bandatges de coixí Goodyear "Heavy Duty" són un encoixinat ideal per a protegir la càrrega i esmorteir els sotracs. S'adhereixen molt fort a terra i no rellisquen, ço que fa evitar perills i reparacions. El cautxú de la banda de rodament i la base d'acer estan units inseparablement. Per llur qualitat resisteixen el desgast, no es trenquen ni s'estripen.

Els Bandatges de coixí Goodyear "Heavy Duty" redueixen el cost del recorregut i representen un estalvi positiu per llurs consumidors.

GOODYEAR

2-28-94

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
SALO PER A BANQUETS
ESPARTERIA, 6-VIDRIERA, 12
Telèfon 1578 A.

RADIO

SIQUEU PRACTICIS!

i aprofiteu l'oensió que us ofereix LA RADIO INDUSTRIE BELGE, 85 Rue de Fiennes - Bruxelles (Bèlgica), que a partir de 267 pessetes pot enviar-vos una magnífica instal·lació completa i fins avui desconeguda que us permetrà entendre clarament els concerts de tot el món.

Escriviu-nos demanant-nos catàlegs.

VISITEU LA CASA Vda. BAQUÉ

EL MILLOR ASSORTIT EN JOGUINES PER A LES MESES NETES NINES DE TOTES QUALITATS

8, Arcs, 8

TALLER PER A GAFATGE

ben utilitat amb màquines en bon ús o noves totes juntes o separadament. Adreueu vostres ofertes detallades per escrit a Rudolf Mosse E. B. N. 1448. - Corts Catalanes, 624.

Càlculs - Passaports - Passaportes

Documents de tota mena

Càrrecs públics :: Tel. 17726

19-Porta Ferrissa-19

ped del Scvillano", Guerrero; "La del patuño rojo", Tabuyo. Per l'orquestra: "Napolí serenada", D'Ambrósio; "Emoción", pas doble, Boisset.

24: Tancament de l'estació.

ELS AVORRITS DE SA BLENORRAGIA

Creient-la Incurable

Recorren a les antigues i acurades Especialitats Parafarm. Assall 28

LE NIVEX

Es el millor indicador de benzina que es coneix i que us permetrà de saber en qualsevol moment la quantitat exacta de líquid de què disposeu, sense necessitat de deixar el volant.

Pot instal·lar-se amb gran facilitat sobre qualsevol cotxe. Demaneu detalls, sense compromís, als representants exclusius

Societat General d'Aplicacions Industrials

Rambla de Catalunya, 45
Telèfon 1657 A

L'ANUNCIAR A LA PUBLICITAT

és un negoci per a l'anunciant i un ajut a una empresa que no cerca guanys materials. Els nostres lectors no han d'oblidar els noms de les cases que ens afavoreixen amb llur propaganda.

ACADEMIA PRACTICA

Fundador: En MIQUEL BOFILL I TRIAS

Director propietari: En PERE PAGES I LLUIS

COMERÇ I IDIOMES

Batxillerat - Peritatge i Professorat Mercantil - Oposicions - Preparació especial d'acord amb els textos i programes oficials

Ensenyament pràctic i breu pel sistema intuïtiu i individual de: Reforma de lletra, Gramàtica, Ortografia, Mecanografia, Taquigrafia, Correspondència comercial, Aritmètica, Càlcul Mercantil, Algebra, Teneduria de llibres, aplicades a tots els rams i empreses: Dibuix, Arxiu, Fitxers, Màquines de calcular, Idiomes: Francès, Anglès, Alemany, Italià, etcètera etcètera

ESPANYOL ALS ESTRANGERS - TRADUCCIONS

FONTANELLA, 4 - Telèfon 16716